

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство финансија и привреде

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА

BMZ

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

giz

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Београд, 2012.

Издавач:

Министарство финансија и привреде Републике Србије
Кнеза Милоша 20,
11 000 Београд, Србија

Ова публикација је настала уз подршку:

GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH)
ACCESS – Програм подршке развоја конкурентности МСП у Србији у складу са процесом придруживања ЕУ
Макензијева 24/5
11 000 Београд, Србија

Аутори: Драган Божанић, Никола Мирковић

Уредници: Сабина Николић, Тамара Илић

Стручна рецензија: Јелена Поповић, Хелмут Маирхофер

Припрема и штампа: Радункић д.о.о., Београд

ISBN: 978-86-88295-16-1

Тираж: 1000

Место и датум публикације: Београд, септембар 2012. године

Садржај

УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА	5
1. Увод	5
2. Област примене Правилника	6
2.1 Производи обухваћени Правилником	6
2.2 Производи који нису обухваћени Правилником	8
3. Битни захтеви за заштиту здравља и безбедности	10
4. Позивање на српске стандарде којима се преузимају ЕУ хармонизовани стандарди	11
5. Претпоставка усаглашености	11
6. Техничка документација и процена ризика	12
7. Оцењивање усаглашености	12
7.1 Оцењивање усаглашености лифта	13
7.2 Оцењивање усаглашености безбедносних компоненти	14
8. Означавање усаглашености и документација која прати лифтове и безбедносне компоненте	15
8.1 Декларација о усаглашености	15
8.2 Сертификати и одлуке именованих тела за оцењивање усаглашености	18
8.3 Упутства	18
8.4 Означавање лифтова и безбедносних компоненти	19
9. Заштитна клаузула	20
10. Тржишни надзор	20
11. Прелазни периоди (за примену старих прописа и за усаглашавање постојећих лифтова)	20
12. Редовни и ванредни прегледи лифтова у употреби	21
13. Одржавање лифтова у употреби	22
14. Закључак – обавезе привредних субјеката ближе уређене Правилником	22
ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА	23

УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА

1. УВОД (ПРАВНИ ОСНОВ, СТРУКТУРА ПРАВИЛНИКА И ЛИНК КА ЕУ РЕГУЛАТИВИ)

Правни основ за доношење Правилника о безбедности лифтова („Службени гласник РС”, број 101/10 – у даљем тексту „**Правилник**“) садржан је у члану 6. став 1. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09 – у даљем тексту „**Закон**“), којим је прописано да технички пропис припрема и доноси министарство у оквиру свог делокруга. Овај правилник је донео министар економије и регионалног развоја, као надлежни министар за област техничких захтева за индустријске производе. Правилник је објављен 29. децембра 2010. године, а ступио је на снагу 6. јануара 2011. године, осим одредаба чл. 27. и 28. овог правилника које се примењују од 1. јануара 2014. године.

Овај правилник усклађен је са свим начелима и битним захтевима из Директиве број 1995/16 европског парламента и савета од 29. јуна 1995. године о приближавању закона држава чланица који се односе на лифтове, укључујући и директиву Европског парламента и Савета број 2006/42/ЕЗ од 9. јуна 2006. године у делу који се односи на измене директиве Европског парламента и савета број 1995/16, што је у складу са преузетим обавезама Републике Србије из Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП), као и из Националног програма интеграције Републике Србије у Европску унију (НПИ). Приликом израде овог правилника, осим наведене директиве ЕУ, узета су у обзир и решења из референтних прописа ЕУ у области техничког законодавства, а нарочито из Одлуке 768/2008 Европског парламента и Савета о заједничком оквиру за трговање производима.

Корисне информације о важећој ЕУ регулативи у области лифтова, укључујући и текст Директиве број 1995/16 Европског парламента и Савета од 29. јуна 1995. године о лифтовима, могу се наћи на следећој интернет страници:

<http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/lifts>

Ово упутство не представља званично тумачење Правилника, већ треба да послужи свим заинтересованим странама, са циљем да олакша примену Правилника. Наиме, заинтересованим странама се сматрају првенствено произвођачи безбедносних компоненти за лифтове, инсталатери лифтова, дистрибутери, власници и корисници лифтова, као и именована тела за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти (у даљем тексту: **“Именована тела за оцењивање усаглашености”**), именована тела за преглед лифтова и одржаваоци лифтова.

У складу са Директивом 1995/16/ЕЗ и Законом, прописују се битно нова решења у области лифтова и безбедносних компоненти за лифтове, врсти субјеката који спроводе оцењивање усаглашености, врсти исправа о усаглашености, као и начину доказивања усаглашености.

Овај концепт се разликује од концепта у старим правилницима и наредбама из области лифтова који су садржавали често застарела, неконзистентна и превише детаљна техничко-технолошка решења и правила која понекад представљају непотребна ограничења и оптерећења за произвођаче и инсталатера лифта.

Структура Правилника

У првом одељку, у уводним одредбама најпре се прописује предмет и област примене тј. производи на које се примењује Правилник и производи на које се не примењује Правилник, те дефиниције кључних израза у Правилнику.

Други одељак садржи одредбе којима се прописује стављање на тржиште лифтова и безбедносних компоненти, битни захтеви за заштиту здравља и безбедности који се односе на пројектовање и израду лифтова и безбедносних компоненти у лифтовима, те слободан промет ових производа.

Трећи одељак садржи одредбе о претпоставци усаглашености, односно српским стандардима којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди и другим српским стандардима у овој области.

Четврти одељак прописује обавезно оцењивање усаглашености безбедносних компоненти и лифтова, који су детаљно прописани у одговарајућим Прилозима Правилника (Прилози 5-13) а пети одељак садржи одредбе о именованом телу за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти.

СТРУКТУРА ПРАВИЛНИКА

Шести одељак садржи одредбе о знаку усаглашености и означавању усаглашености лифтова и безбедносних компоненти.

Седми одељак садржи одредбе о одржавању лифтова у употреби (одредбе које се односе на власника лифта, редовне и ванредне прегледе лифтова у употреби, основне промене на лифту, одржавање лифта, одредбе о одржаваоцу лифта, спасавање лица из лифта, књигу одржавања лифта и именовано тело за преглед лифта).

Осми одељак садржи посебне захтеве за преглед постојећих лифтова а девети одељак одредбе о документацији која прати лифтове и безбедносне компоненте и заштитну клаузулу.

Десети одељак садржи прелазне и завршне одредбе које се односе на измену терминологије у вези са приступањем Србије ЕУ и потписивањем АСАА споразума, важење и примену старих прописа у прелазном периоду, рад тела за оцењивање усаглашености у прелазном периоду и ступање на снагу и примену Правилника.

Прилог 1 Правилника садржи одредбе о битним захтевима за заштиту здравља и безбедности који се односе на пројектовање и израду лифтова и безбедносних компоненти у лифтовима. Прилог 2 прописује садржину Декларације о усаглашености лифтова и безбедносних компоненти а Прилог 3 изглед и садржину Српског знака усаглашености и СЕ знака. Прилог 4 садржи списак безбедносних компоненти лифтова. Прилози 5-13. садрже одредбе о поступцима за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти а Прилог 14 захтеве које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености.

2. ОБЛАСТ ПРИМЕНЕ ПРАВИЛНИКА

2.1.Производи на које се примењује Правилник

Правилник се примењује на лифтове који се трајно употребљавају у зградама и објектима, као и на следеће безбедносне компоненте лифтова:

1. Уређаји за забрављивање врата возног окна.
2. Уређаји за спречавање пада кабине или неконтролисаног кретања навише.
3. Уређаји за ограничење прекорачења брзине.
4. Одбојници, и то:
  - 4.1 Одбојници који акумулирају кинетичку енергију, без пригушења или са повратним пригушењем.
  - 4.2 Одбојници са пригушењем.
5. Безбедносни уређаји уграђени у цилиндри хидрауличних кола када се ови уређаји користе као уређаји за спречавање пада.
6. Електронски безбедносни уређаји у облику безбедносних прекидача који садрже електронске компоненте.

Лифтови на које се примењује Правилник су лифтови који се „трајно употребљавају у зградама и објектима”. То одговара значењу у којем се реч „лифтови” најчешће користи. Уређаји за подизање који се користе у сличне транспортне сврхе, али су уграђени на отвореном на планинама или у градским срединама нису обухваћени Правилником. У подручје примене Правилника спадају само лифтови који се „трајно” употребљавају у зградама и објектима. Правилник се стога не примењује на привремено постављене лифтове, нпр. за потребе транспорта грађевинских радника.

Корисно је размотрити различите елементе дефиниције „лифта”, да би се појаснила област примене овог прописа:

лифт је постројење које опслужује одређене нивое

Лифт је дефинисан као постројење које „опслужује одређене нивое”. То значи да се лифт креће између фиксних, унапред одређених нивоа зграде или објекта (етажа) на којима лица могу да улазе у

кабину или излазе из ње. Уређаји за дизање намењени приступу положајима на висини који нису пројектовани за превоз лица до унапред одређених нивоа или етажа и са тих нивоа или етажа не спадају у подручје примене Правилника;

- с носачем

Лифт је постројење с носачем. Израз „кабина” није дефинисан у Правилнику. Према општем схватању, носач (кабина) је део лифта који носи и штити лица или лица и терет који се превозе лифтом;

Правилник захтева да кабина лифта буде у потпуности затворена да би заштитила од опасности лица која се у њој налазе, али треба истаћи да је ово битан здравствени и безбедносни захтев за лифтове тј. да није део дефиниције лифта.

- који се креће дуж крутих вођица;

Уобичајено лифтови на које се примењује Правилник имају носач „који се креће дуж крутих вођица” у физичком смислу. Међутим, дефиниција лифта укључује и лифтове који, иако се крећу дуж утврђеног пута, немају круте вођице у физичком смислу.

- са нагибом под углом већим од 15 степени према хоризонтали;

Правилник се примењује на лифтове са вођицама „са нагибом под углом већим од 15 степени према хоризонтали”. Правилник, дакле обухвата и лифтове који се крећу под нагибом, као што су лифтови уграђени поред покретних степеница. Лифтови који се крећу под нагибом на које се примењује Правилник су постројења која опслужују зграде или објекте, што их разликује од жичара, које су искључене из подручја примене Правилника. Постројења за превоз лица са нагибом мањим од 15° према хоризонтали не сматрају се лифтовима у смислу Правилника, и подлежу Правилнику о безбедности машина („Службени гласник РС”, број 13/10).

- намењен је за превоз лица, лица и терета или само терета ако је носач доступан и ако је опремљен командама постављеним унутар носача или на дохват лица унутар носача.

Правилник о лифтовима се примењује на:

1. лифтове намењене само за превоз лица;
2. лифтове намењене за превоз лица и терета;
3. лифтове намењене само за превоз терета, ако је носач доступан лицима и ако је носач опремљен командама постављеним унутар носача или на дохват лица унутар носача.

Лифтови намењени само за превоз терета са носачем који није доступан лицима и лифтови намењени за превоз терета са носачем који је доступан лицима за потребе утовара и истовара терета, али са командама које се налазе изван носача и нису на дохват лица унутар носача, спадају у подручје примене Правилника о безбедности машина.

Радне платформе које се користе за приступ положајима на висини, а нису пројектоване за превоз лица с једног нивоа на други, не спадају у подручје примене Правилника. Такве радне платформе обухваћене су Правилником о безбедности машина.

Правилник се примењује на лифтове приликом њиховог првог стављања на тржиште, односно пуштања у употребу. Он се дакле примењује на нове лифтове.

Нови лифтови обухватају, у складу са мишљењем Комитета за лифтове ЕУ:

1. лифтове уграђене у нове зграде/објекте;
2. нове лифтове уграђене у постојеће зграде/објекте;
3. лифтове уграђене у постојећа возна окна као замена за постојеће лифтове, укључујући и случајеве када се задржавају постојеће круте вођице и њихови причвршћивачи или само причвршћивачи.

Безбедносне компоненте за лифтове које су као такве предмет Правилника су компоненте које спадају у шест категорија безбедносних компоненти које су таксативно наведене у Прилогу IV Правилника. Остале компоненте, чак и ако имају важну улогу у осигурању безбедности инсталације лифта, нису предмет одредаба Правилника као такве, али њихова усаглашеност мора да буде оцењена заједно са инсталацијом лифта у коју се уграђују.

2.2 Производи на које се не примењује Правилник

Правилник даје списак лифтова и уређаја који нису обухваћени Правилником. Неки од уређаја на том списку задовољавају дефиницију лифта, али су ипак искључени из подручја примене. Остали уређаји на списку не задовољавају дефиницију, али су уврштени на списак искључења ради јасноће.

- **Жичаре.** Жичаре пројектоване за превоз лица уређују се посебним прописима. Иначе, у ЕУ су обухваћене одредбама Директиве 2000/9/ЕЗ о жичарама. У тој Директиви наведено је да постројења жичара обухватају системе планинских лифтова који се користе у планинским туристичким центрима, као што су успињаче, жичаре, гондоле, седећи лифтови и ски-лифтови типа „сидро”, као и слична постројења која се користе у јавном градском превозу.

- **Лифтови за војну или полицијску намену.** Треба истаћи да се ово искључење односи само на лифтове који су посебно пројектовани за војну или полицијску намену. Према томе, лифтови који опслужују зграде или објекте које користи војно или полицијско особље, али који нису посебно пројектовани за војну или полицијску намену, спадају у подручје примене Правилника.

- **Рударска опрема за дизање намотавањем.** Рударска опрема за дизање намотавањем, која се користи за превоз лица и особа на радне нивое и са радних нивоа у окнима рудника, одговара дефиницији лифта, али сматра се да је ова опрема предмет посебних прописа. Рударска опрема за дизање намотавањем је такође искључена и из подручја примене Правилника о безбедности машина. Намера је била да се искључењем обухвате лифтови уграђени у окно рудника. Ако су у друге делове рудника уграђени стандардни лифтови масовне производње, као што су лифтови са зупчаником и зупчастом летвом, на њих се не односи искључење рударске опреме за дизање са намотавањем из Правилника.

- **Уређаји за дизање у позориштима.** Уређаји за дизање у позориштима су искључени и из подручја примене Правилника, а и из подручја примене Правилника о безбедности машина. Међутим, треба истаћи да се искључење уређаја за дизање у позориштима не односи на лифтове уграђене у позориштима који служе за приступ посетилаца простору за седење или који служе да запосленима у позоришту омогуће приступ другим деловима позоришта, јер се на ове лифтове примењује Правилник.

- **Уређаји за дизање уграђени у превозна средства.** Уређаји за дизање уграђени у превозна средства (друмска возила, возове, бродове, летелице итд.) нису обухваћени Правилником јер нису уграђени у зграде или објекте. На такве лифтове се примењују посебни прописи.

- **Уређаји за дизање повезани с машинама и намењени искључиво за приступ радном месту.** Искључење важи у следећим случајевима:

- Уређаји за дизање повезани с машинама и намењени искључиво за приступ радним управљачким местима или пунктовима за одржавање, као што су нпр. лифтови фиксирани на кранове који служе за приступ до управљачке кабине. На такве лифтове се примењује Правилник о безбедности машина.

- Лифтови намењени за приступ радним местима на машинама, а који су повезани са зградама или конструкцијама које су саставни део машина (нпр. лифтови у ветрењачама). На такве лифтове се примењује Правилник о безбедности машина.

Искључење не важи у следећим случајевима:

- Лифтови намењени за приступ радним местима на машинама, а који су повезани са зградама или конструкцијама које нису саставни део машина; такви лифтови су предмет Правилника.

- Лифтови повезани са машинама који су намењени за јавни превоз; такви лифтови су предмет Правилника.

(Текст овог искључења је модификован кроз Правилник о безбедности машина, тако да се Правилник о безбедности машина односи на подизање уређаја намењених искључиво за приступ радној станици, укључујући одржавање и контролне пунктове на машинама).

- **Возови са зупчаником и зупчастом летвом.** Возови са зупчаником и зупчастом летвом нису обухваћени Правилником, будући да, као и жичаре, нису уграђени у зграде или објекте. Возове са зупчаником и зупчастом летвом не треба мешати с лифтовима са зупчаником и зупчастом летвом, на које се примењује Правилник.

- **Уређаји за дизање на градилишту.** Уређаји за дизање на градилишту су лифтови који су привремено уграђени ради превоза грађевинских радника и терета до различитих нивоа зграде у току изградње или поправки. Уређаји за дизање на градилишту су обухваћени посебним прописима.

3. БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ

Правилник у складу са преузетом директивом, прописује само битне захтеве за заштиту здравља и безбедност који се односе на пројектовање и израду лифтова и безбедносних компоненти у лифтовима, а детаљни захтеви за безбедност и други технички захтеви за лифтове и безбедносне компоненте садржани су у српским стандардима којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди. Битни захтеви за заштиту здравља и безбедности су прописани у Прилогу 1 Правилника.

Инсталатер и произвођач лифта може да бира начин на који ће ти захтеви бити остварени, али усаглашеност са битним захтевима за здравље и безбедност за лифтове је обавезна.

Битни захтеви за заштиту здравља и безбедности су подељени у неколико одељака:

Опште напомене (средства за ношење/ослањање кабине као и прикључни и завршни делови морају обезбедити одговарајући ниво опште безбедности и мора се се на најмању могућу меру смањити ризик од пада кабине; електрична опрема мора бити инсталирана и повезана тако да грешка не доводи до опасне ситуације; лифт мора бити пројектован/израђен/уграђен да се спречи нормалан полазак уколико се прекорачи називна носивост лифта; лифт мора бити опремљен уређајем за праћење и ограничење брзине, итд);

Опасности по лица у кабини (врата кабине морају да остану затворена и забрављена ако лифт стане између два нивоа; у случају нестанка струје лифт мора да има уређаје за спречавање слободног пада/неконтролисаног кретања кабине нагоре, итд);

Опасности по лица изван кабине (спречавање опасности од пригњечења када је кабина у једном од својих крајњих положаја, врата возног окна морају имати одговарајућу механичку отпорност, итд);

Остале опасности (врата возног окна морају имати одговарајућу отпорност на ватру; противтегови се морају уградити тако да се избегне било какав ризик од судара са кабином, итд);

Означавање (осим захтева из тач. 1.7.3. Прилога 1 Правилника о безбедности машина, лифт мора имати лако видљиву натписну плочицу која јасно показује називну носивост у килограмима и највећи број путника који се могу превозити, итд).

Уз одређене изузетке, битни захтеви за здравље и безбедност се не примењују директно на безбедносне компоненте, али безбедносне компоненте морају да испуне те захтеве у смислу да морају да буду пројектоване, произведене и уграђене у лифтове тако да омогуће лифтовима у које су уграђене да испуњавају одговарајуће битне захтеве за здравље и безбедност.

Произвођачи безбедносних компоненти стога морају јасно да наведу карактеристике лифтова у које њихове безбедносне компоненте могу да се уграђују.

Инсталатер лифта је у потпуности одговоран да уградња одговарајућих безбедносних компоненти у лифт омогући лифту и постројењу лифта да испуни битне захтеве за здравље и безбедност.

4. ПОЗИВАЊЕ НА СРПСКЕ СТАНДАРДЕ КОЈИМА СЕ ПРЕУЗИМАЈУ ЕУ ХАРМОНИЗОВАНИ СТАНДАРДИ

Правилник је праћен **Списком српских стандарда из области лифтова који је објављен у Службеном гласнику РС број 6/11** у складу са законом, овим правилником и посебним прописом. У питању су српски стандарди којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди из области лифтова и безбедносних компоненти. Примена српских стандарда доноси претпоставку усаглашености лифта, односно безбедносне компоненте, са битним здравственим и безбедносним захтевима који су обухваћени примењеним стандардом (има).

Да би се стекла претпоставка усаглашености, потребно је да стандард буде објављен на списку српских стандарда из области лифтова који доноси министар економије и регионалног развоја, као министар надлежан за ову област. Списак стандарда из области лифтова који се објављује у Службеном гласнику РС редовно се ажурира.

Примена српског стандарда којим је преузет европски хармонизовани стандард је увек добровољна. Дакле, чак и када је одређени здравствени и безбедносни захтев обухваћен српским стандардом, инсталатер лифта или произвођач безбедносне компоненте може да одлучи да примењује алтернативне спецификације. Сврха овога је да се спречи да стандарди постану препрека за иновативна техничка решења која нису предвиђена приликом израде српског стандарда.

Међутим, хармонизовани стандард указује на стање технике у време његовог усвајања и показује који ниво безбедности може да се очекује од дате врсте производа у том тренутку. Инсталатер лифта или произвођач безбедносне компоненте који се одлучи да примењује друге техничке спецификације мора да буде у стању да докаже да његово решење пружа ниво безбедности који је барем еквивалентан нивоу који се добија применом спецификација српског стандарда.

5. ПРЕТПОСТАВКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Када је српски стандард којим је преузет европски хармонизовани стандард објављен на Списку стандарда из области лифтова у Службеном гласнику РС, примена његових спецификација подразумева претпоставку усаглашености са битним здравственим и безбедносним захтевима на које се тај стандард односи. Та претпоставка усаглашености постоји од дана када је српски стандард први пут објављен у Службеном гласнику РС.

Претпоставка о усаглашености престаје да постоји када је српски стандард замењен новим или измењеним стандардом, то јест до датума престанка претпоставке о усаглашености са захтевима из техничког прописа, који је наведен у Списку стандарда из области лифтова у Службеном гласнику РС.

Претпоставка о усаглашености коју доноси примена српског стандарда није апсолутна, будући да може да се оспори усаглашеност самог стандарда. Међутим, претпоставља се да је производ пројектован према српском стандарду усаглашен с битним захтевима на које се тај стандард односи, уколико се не докаже другачије. То инсталатеру лифта или произвођачу безбедносне компоненте који примењује стандард даје одређену правну сигурност, јер не мора да доставља додатне доказе о усаглашености с битним здравственим и безбедносним захтевима на које се стандард односи.

Поред тога, пуна примена одговарајућег српског стандарда чини додатну контролу пројекта непотребном када инсталатер лифта примењује поступак потпуног обезбеђивања квалитета за лифтове.

6. ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ПРОЦЕНА РИЗИКА

Техничка и друга документација којом инсталатер лифта, односно произвођач безбедносне компоненте, доказује усаглашеност са захтевима Правилника, сачињава се у складу са одговарајућим модулом, тј. поступком оцењивања усаглашености. У том контексту је потребно пре започињања

процеса пројектовања и производње лифта односно безбедносне компоненте одредити одговарајући модул, тј. поступак оцењивања усаглашености који ће бити примењен.

Произвођач безбедносне компоненте и инсталатер лифта у обавези су да изврше процену ризика како би утврдили све опасности које се односе на њихове производе, као и да такву процену узму у обзир приликом пројектовања и израде безбедносних компоненти и лифтова.

Након идентификовања ризика везаних за свој производ и релевантних битних здравствених и безбедносних захтева, инсталатер лифта, односно произвођач безбедносне компоненте, **мора да процени ниво и природу опасности да би одредио које заштитне мере су потребне**. Та процена подразумева утврђивање природе и учесталости могућег излагања лица свакој опасности и озбиљности штете која тиме може да настане (тј. ризика). Приликом пројектовања и израде производа потребно је узети у обзир ту процену.

Избор мера за заштиту од уочених опасности врши се у складу с принципима интеграције безбедности, а посебно у складу с редоследом приоритета из одељка 1.1.2 Прилога I Правилника о безбедности машина, који се односи и на лифтове. Општа начела обављања процене ризика описана су у стандарду SRPS EN ISO 14121-1.

7. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Правилник прописује врсте поступака које мора да примени инсталатер лифта, односно произвођач безбедносне компоненте, пре стављања на тржиште лифта или безбедносне компоненте, како би обезбедио усаглашеност производа. Правилник пружа инсталатерима и произвођачима широк избор поступака оцењивања усаглашености, заснованих на такозваном „глобалном приступу” оцењивању усаглашености који је утврђен Одлуком бр. 768/2008/ЕЗ Европског парламента и Савета од 9. јула 2008. године о заједничком оквиру за трговање производима. Одредбе Правилника треба читати у спрези са одговарајућим прилозима Правилника, у којима је ближе уређен садржај сваког поступка оцењивања усаглашености.

Лифтови и/или безбедносне компоненте које испуњавају захтеве и услове из овог Правилника стављају се на тржиште слободно, без икаквих ограничења.

На компоненте за лифтове, изузев шест категорија безбедносних компоненти које су наведене у Прилогу 4 Правилника, не примењују се поступци оцењивања усаглашености из Правилника. Усаглашеност тих компоненти се оцењује приликом оцењивања усаглашености пројекта лифта и постројења лифта у који се уграђују. Такве компоненте за лифтове могу слободно да се крећу на унутрашњем тржишту на основу једноставне декларације којом произвођач изјављује да су намењене за уградњу у лифт.

Када је Правилником прописано да у одређеним поступцима оцењивања усаглашености учествује именовано тело за оцењивање усаглашености, те поступке обавља искључиво именовано тело уписано у **Регистар именованих тела** за спровођење одговарајућег поступка оцењивања усаглашености.

Регистар са подацима о именованим телима и обимом именовања за свако појединачно тело је доступан на интернет страници www.tehnis.merr.gov.rs.¹

Именовано тело за оцењивање усаглашености мора испуњавати захтеве из Правилника да би било именовано за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти.

Избор именованог тела за оцењивање усаглашености лифта, односно безбедносне компоненте, је на произвођачу, односно инсталатеру лифта, односно произвођачу безбедносне компоненте.

---

¹ Због промена у називу Министарства економије и регионалног развоја у Министарство финансија и привреде, нова интернет адреса ће бити: www.tehnis.mfp.gov.rs

7.1. Оцењивање усаглашености лифта

Правилник прописује поступке оцењивања усаглашености за лифтове и кораче који морају да се примене пре стављања лифта на тржиште и његовог пуштања у употребу.

За сваки лифт је потребно оценити усаглашеност пројекта лифта са битним здравственим и безбедносним захтевима Правилника и проверити усаглашеност постројења лифта с одобреним пројектом. Поступци оцењивања усаглашености за лифтове се разликују по томе да ли се тичу фазе пројектовања или фазе уградње:

Фаза пројектовања

Да би оценио усаглашеност пројекта лифта, инсталатер лифта је у обавези да алтернативно примени један од следећих поступака (1, 2 или 3):

1. - пројекат лифта или модела лифта се доставља на **преглед типа** од стране именованог тела за оцењивање усаглашености;
- 2.- пројекат лифта се подвргава **појединачној верификацији** коју врши именовано тело за оцењивање усаглашености;
3. -усаглашеност пројекта лифта применом система **потпуног обезбеђења квалитета** који је претходно одобрило именовано тело за оцењивање усаглашености.

Код система потпуног обезбеђења квалитета, ако пројекат лифта није, или није у потпуности, у складу с одговарајућим хармонизованим стандардима, неопходно је да именовано тело обави контролу пројекта како би оценило усаглашеност лифта у деловима пројекта који одступају од хармонизованих стандарда.

Фаза уградње

Ради **провере усаглашености постројења лифта с пројектом** чија је усаглашеност оцењена у фази пројектовања, **инсталатер лифта је у обавези да алтернативно примени један од доле наведених поступака** (1, 2 или 3).

1. За пројекте лифтова или пројекте модела лифтова за које се издаје **сертификат о прегледу типа**, или који су **пројектовани у оквиру система потпуног обезбеђења квалитета** (уз додатну контролу пројекта уколико је потребно):

- постројење лифта подлеже **завршној контроли** од стране именованог тела за оцењивање усаглашености;
- инсталатер сам обавља завршну контролу и испитивање постројења лифта у оквиру система **обезбеђења квалитета производа** који је одобрило именовано тело за оцењивање усаглашености;
- инсталатер лифта сам обавља завршну контролу и испитивање постројења лифта у оквиру система **обезбеђења квалитета производње** који је одобрило именовано тело за оцењивање усаглашености;

2. Код пројеката лифтова над којима је именовано тело извршило **појединачну верификацију**, исти поступак обухвата и фазу уградње.

3. Инсталатер лифта сам обавља завршну контролу и испитивање постројења лифта у оквиру одобреног система **потпуног обезбеђења квалитета** који је такође обухватио и фазу пројектовања.

У поступку појединачне верификације лифта учествује једно именовано тело. Исти је случај и када систем потпуног обезбеђења квалитета обухвата и фазу пројектовања и фазу уградње.

Ако се примењују други поступци, именовано тело које обавља поступак оцењивања усаглашености у фази уградње може да буде исто именовано тело за оцењивање усаглашености које је обавило поступак оцењивања усаглашености у фази пројектовања или неко друго именовано тело.

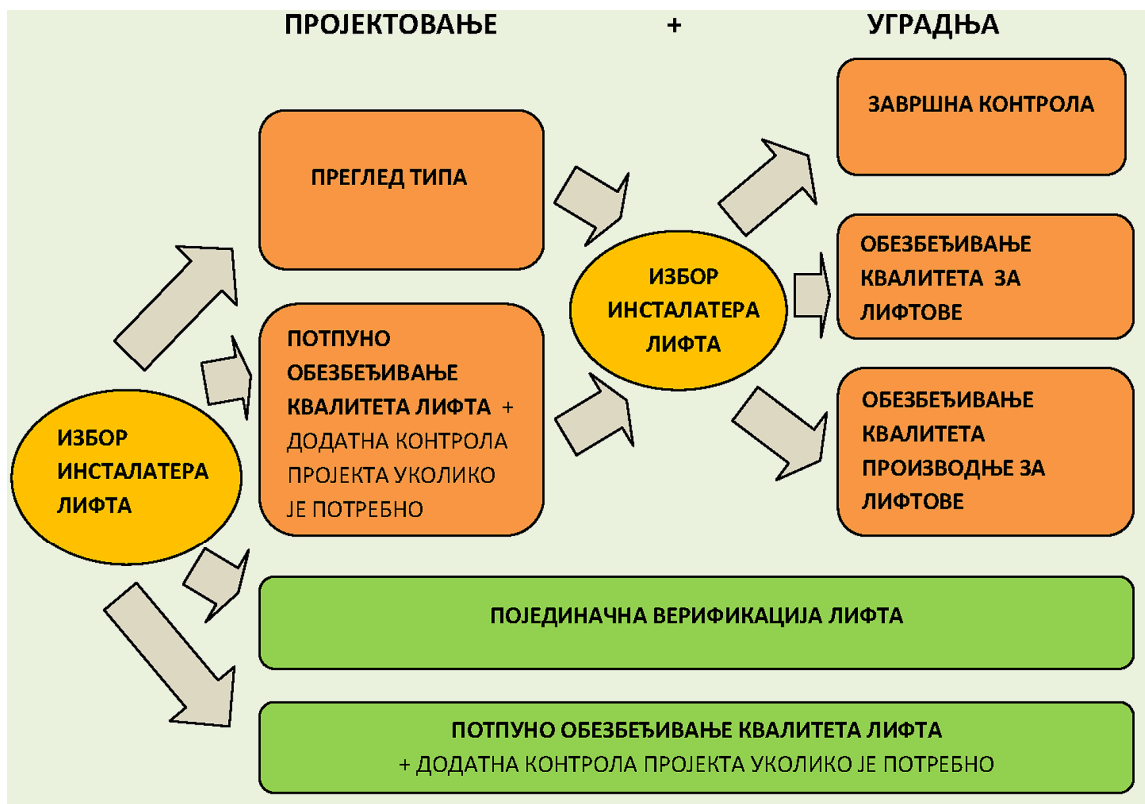
НАПОМЕНА:

Правилник се бави случајевима у којима лице одговорно за пројекат лифта за који је обавезно прибављање сертификата о прегледу типа, или лифта који је пројектован у оквиру система потпуног обезбеђења квалитета, није истовремено и лице одговорно за уградњу лифта.

Прописано је да лице одговорно за пројекат достави инсталатеру сву потребну документацију и информације да би се обезбедила безбедна изградња, уградња и испитивање лифта.

Овај захтев је посебно важан у случајевима када пројектант лифта испоручује инсталатеру лифта елементе лифта у облику комплета спремног за уградњу.

ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ЛИФТА

7.2. Оцењивање усаглашености безбедносних компоненти

Правилник утврђује поступке оцењивања усаглашености који стоје на располагању произвођачима безбедносних компоненти и описани су кораци који морају да буду примењени пре стављања безбедносне компоненте на тржиште. Поступци оцењивања усаглашености за безбедносне компоненте разликују се по томе да ли се баве фазом пројектовања или фазом производње.

Фаза пројектовања

Код фазе пројектовања, произвођач може да бира између следећих поступака:

- 1.-модел безбедносне компоненте се доставља на **преглед типа** који врши именовано тело за оцењивање усаглашености; или
- 2.-усаглашеност модела безбедносне компоненте оцењује се у оквиру система **потпуног обезбеђења квалитета** који је одобрило именовано тело за оцењивање усаглашености.

Фаза производње

Код фазе производње, **ако је за модел безбедносне компоненте потребно прибавити сертификат о прегледу типа**, произвођач безбедносне компоненте мора да примени један од следећих поступака (1 или 2), да би обезбедио да безбедносне компоненте које буду стварно произведене буду у складу с одобреним типом:

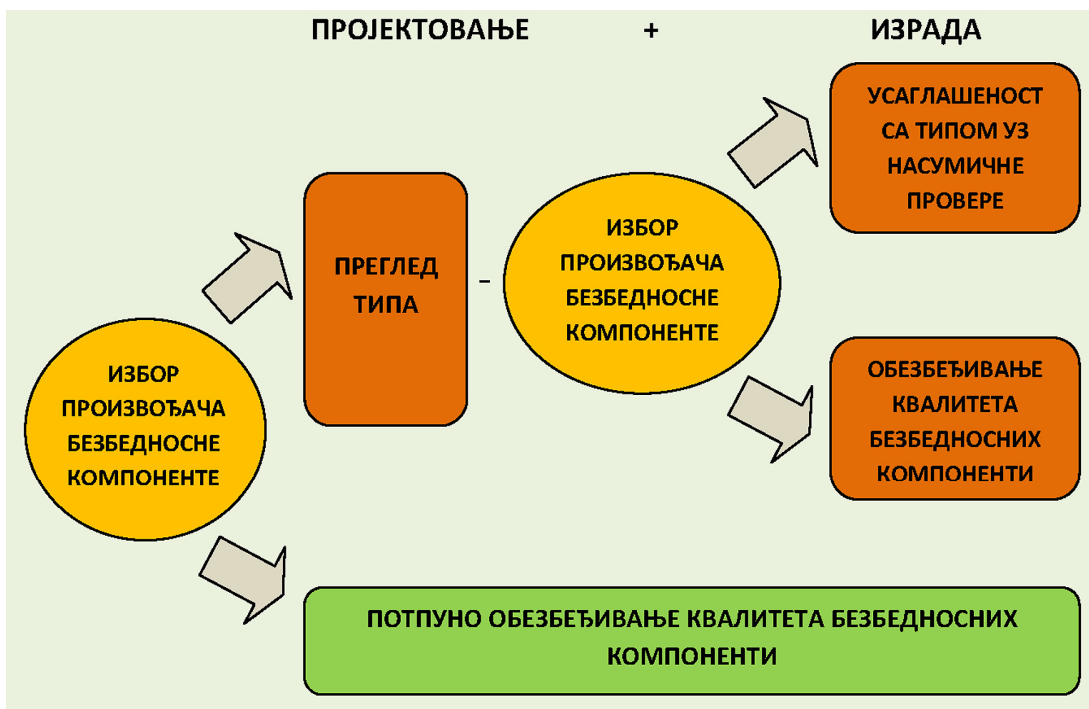
1. -да именовано тело провери усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње и да врши надгледано испитивање безбедносних компоненти у насумичним интервалима (**усаглашеност са типом уз насумичне провере**);

2. -да произвођач примени **систем обезбеђења квалитета безбедносних компоненти** које је именовано тело одобрило;

Када је одабрана једна од ове две могућности, именовано тело које интервенише у фази производње може да буде исто именовано тело за оцењивање усаглашености које је извршило преглед типа датог модела безбедносне компоненте или неко друго именовано тело.

3. - Код фазе производње, **ако је пројектовање безбедносне компоненте извршено у оквиру система потпуног обезбеђења квалитета** одобреног од стране именованог тела, **исти систем обухвата и производњу и завршну контролу испитивање те безбедносне компоненте.** У том случају у поступку учествује једно исто именовано тело за оцењивање усаглашености.

ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

8. ОЗНАЧАВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА ПРАТИ ЛИФТОВЕ И БЕЗБЕДНОСНЕ КОМПОНЕНТЕ

8.1. Декларација о усаглашености

Декларација о усаглашености безбедносне компоненте

У сваком случају, када је обављен одабрани поступак оцењивања усаглашености, произвођач мора да стави знак усаглашености на сваку безбедносну компоненту и да сачини декларацију о усаглашености.

Декларација о усаглашености мора да прати безбедносне компоненте.

С обзиром да се безбедносне компоненте производе у серијама, декларација о усаглашености која прати производе може да буде штампана копија оригинала. Ако се неколико идентичних безбедносних компоненти испоручује у једној кутији, такође је прихватљиво да произвођач достави једну декларацију за сваку кутију. Декларација о усаглашености такође може да буде укључена у упутство произвођача које мора да прати лифт.

Ако инсталатер лифтова производи безбедносне компоненте за уградњу у лифтове које инсталира, он има исте обавезе као и произвођачи безбедносних компоненти и стога мора да сачини и потпише декларацију о усаглашености за безбедносне компоненте које производи.

Декларацију о усаглашености за безбедносне компоненте за лифтове произвођач безбедносне компоненте мора да достави инсталатеру лифта или лицу које купи безбедносну компоненту за уградњу у постројење лифта или накнадну уградњу у постојећи лифт.

Ако се безбедносна компонента продаје преко дистрибутера, он је дужан да обезбеди да декларација о усаглашености буде испоручена крајњем купцу.

Декларације о усаглашености за безбедносне компоненте уграђене у постројење лифта морају да буду укључене у документацију која прати лифт.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник чува примерак декларације о усаглашености десет година од дана када је безбедносна компонента последњи пут израђена. Сврха овог захтева је да омогући органима за тржишни надзор увид у декларацију о усаглашености.

У наставку је дат модел декларације о усаглашености безбедносне компоненте.

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ БЕЗБЕДНОСНЕ КОМПОНЕНТЕ

Произвођач безбедносне компоненте

.....

(пословно име и адреса седишта произвођача безбедносне компоненте, а ако декларацију о усаглашености безбедносне компоненте сачињава заступник произвођача, поред његовог пословног имена и адресе његовог седишта, обавезно се наводи пословно име као и адреса седишта произвођача безбедносне компоненте)

изјављује да је безбедносна компонента описана овде .....
(година производње, опис безбедносне компоненте, детаљи типа или серије, серијски број ако постоји, као и безбедносну функцију ако то не произилази из описа компоненте),

усаглашена са битним захтевима Правилника о безбедности лифтова („Службени гласник РС“ број 101/10)....., као и захтевима .....
(навести и друге прописе са којима је безбедносна компонента усаглашена, уколико је примењиво), и усклађена са следећим српским стандардима којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди .....
(навести и друге стандарде и техничке спецификације које су примењене, уколико је то случај),

*да је идентична са безбедносном компонентом за коју је издат сертификат о прегледу типа бр. ...., издат од стране ..... (навести пословно име, адресу и јединствени број именованог тела које га је издало, из Регистра именованог тела),

да је за безбедносну компоненту спроведен поступак оцењивања усаглашености из члана ..... Правилника о безбедности лифтова ..... (навести поступак оцењивања усаглашености који је спроведен), од стране .....
.....(навести пословно име, адресу и јединствени број именованог тела, из Регистра именованих тела), које је издало .....
(навести врсту, број и датум издавања исправе о усаглашености)

.....
(место и датум издавања декларације)

.....
(идентификација и потпис
овлашћеног лица произвођача или
његовог заступника у Републици Србији)

* уколико је примењиво

Декларација о усаглашености лифта

У сваком случају, инсталатер лифта, након поступка оцењивања усаглашености, а пре стављања лифта на тржиште, ставља знак усаглашености на лифт и сачињава декларацију о усаглашености лифта.

Декларација о усаглашености лифта је исправа којом инсталатер лифта потврђује да је лифт усаглашен са свим захтевима Правилника.

Израз „инсталатер лифта” значи правно лице или предузетник које је преузело одговорност за пројектовање, израду, уградњу и стављање лифта на тржиште, стављањем знака о усаглашености на лифт и сачињавањем декларације о усаглашености лифта са захтевима овог Правилника.

Лифт мора да прати декларација о усаглашености, другим речима, инсталатер мора да достави оригиналну декларацију о усаглашености власнику лифта приликом стављања лифта на тржиште, а пре његовог пуштања у употребу.

Када се на исти производ примењује више од једног техничког прописа (нпр. овај Правилник и Правилник о електромагнетној компатибилности), могуће је сачинити јединствену декларацију о усаглашености којом се потврђује усаглашеност са свим применљивим прописима, под условом да су у њој садржани подаци које захтева сваки од тих прописа.

Инсталатер лифта мора да чува копију декларације о усаглашености 10 година од дана стављања лифта на тржиште и мора на захтев да је стави на располагање органима тржишног надзора, заједно с извештајима и документацијом у складу са примењеним поступком оцењивања усаглашености.

У наставку је дат модел декларације о усаглашености лифта.

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ ЛИФТА

Инсталатер лифта .....,
(пословно име и адреса седишта инсталатера лифта)
изјављује да је лифт описан овде .....
(опис лифта, детаљи типа или серије, серијски број)
уграђен у зграду/објекат на адреси ....., године
..... (година уградње лифта),
усаглашен са захтевима Правилника о безбедности лифтова („Службени гласник РС“ број 101/10)....., као и захтевима ..... (навести и друге прописе са којима је усаглашен лифт, уколико је примењиво), и усклађен са следећим српским стандардима којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди ..... (навести и друге стандарде, односно техничке спецификације које су примењене, уколико је то случај)

*да је идентичан са лифтом за који је издат Сертификат о прегледу типа бр. .... издат од стране ..... (навести пословно име, адресу и јединствени број из регистра именованог тела које га је издало),

да је за лифт спроведен поступак оцењивања усаглашености из члана ..... Правилника о безбедности лифтова ..... (навести поступак оцењивања усаглашености) који је спровело ..... (навести пословно име, адресу и јединствени број именованог тела које је спровело поступак из Регистра именованих тела) и издало ..... (навести врсту, број и датум издавања исправе о усаглашености)

.....
(место и датум издавања декларације)

.....
(идентификација и потпис
овлашћеног лица инсталатера
лифта у Републици Србији)

* уколико је примењиво

8.2. Сертификати и одлуке именованих тела за оцењивање усаглашености

Поступак оцењивања усаглашености покреће произвођач безбедносне компоненте, односно инсталатер лифта, подношењем захтева именованом телу по свом избору.

За разлику од неких других производа, у поступку оцењивња усаглашености лифтова и безбедносних компоненти увек учествује тзв. трећа страна, односно именовано тело за оцењивање усаглашености.

Резултат поступка оцењивања усаглашености су одговарајуће исправе о усаглашености које издају именована тела за оцењивање усаглашености, као што су **сертификати** (нпр. сертификат о прегледу типа лифта, односно безбедносне компоненте, сертификат о завршној контроли лифта или сертификат о усаглашености код појединачне верификације лифта) или **одлуке о оцењивању усаглашености**, (као што су одлуке о оцењивању различитих система обезбеђивања квалитета за лифтове и безбедносне компоненте) у складу са спроведеним поступком оцењивања усаглашености.

Обавезу прибављања одговарајуће исправе о усаглашености за лифтове, односно за безбедносне компоненте наведене у Прилогу 4 Правилника, има инсталатер лифта, односно произвођач безбедносне компоненте.

Није обавезно да исправа о усаглашености коју је издало именовано тело за оцењивање усаглашености прати лифт односно безбедносну компоненту приликом стављања на тржиште, али та исправа мора бити експлицитно наведена у декларацији о усаглашености лифта, односно декларацији о усаглашености безбедносне компоненте.

8.3. Упутства

Упутство за употребу за безбедносне компоненте произвођач безбедносних компоненти доставља инсталатеру лифта који жели да угради компоненте у постројење лифта.

Ако безбедносну компоненту производи инсталатер лифта за уградњу у лифтове које сам уграђује, упутства за склапање, повезивање и подешавање безбедносних компоненти морају да буду дата запосленима који раде на тим пословима.

Упутство за лифт садржи најмање следеће: упутство са цртежима и шемама неопходним за нормалну употребу лифта, који се односе на одржавање, контролисање, поправке, периодичне прегледе и поступке спашавања, књигу одржавања у којој се бележе поправке и периодични прегледи.

Упутства морају бити на српском језику.

Упутство и књига одржавања.

Упутство за лифт, укључујући и књигу одржавања лифта, инсталатер лифта мора да достави власнику лифта пре његовог пуштања у употребу.

У случајевима када лице одговорно за пројектовање и конструкцију лифта није лице које је одговорно за уградњу, пројектант и конструктор морају да доставе све потребне документе инсталатеру ради укључивања у документацију која се доставља власнику. Треба међутим нагласити да је инсталатер лифта, у складу с дефиницијом, у потпуности одговоран да обезбеди да сва упутства буду достављена власнику приликом стављања лифта на тржиште.

Пошто се део информација садржаних у документацији односи на контролу и одржавање лифта у току века употребе, као и на средства за ослобађање и евакуацију заробљених лица у случају квара, одговарајући делови документације морају да буду стављени на располагање лицима која су задужена за контролу и одржавање лифта и служби за спашавање. То је обавеза власника лифта, али је корисно да инсталатер лифта предвиди лако доступно место у постројењу лифта у којем ће се чувати упутство и књига одржавања.

У упутству инсталатера лифта морају да буду садржане информације које су потребне да упознају власника лифта с потребом за одговарајућим одржавањем. Упутство нарочито мора да

садржи информације које се односе на предвиђени рок трајања критичних компоненти и критеријуме за њихову контролу и замену.

Упутство инсталатера лифта мора да садржи информације о могућем коришћењу посебне опреме, као што су посебни алати или софтвер, која је потребна за безбедно и успешно одржавање лифта или за радњеспашавања.

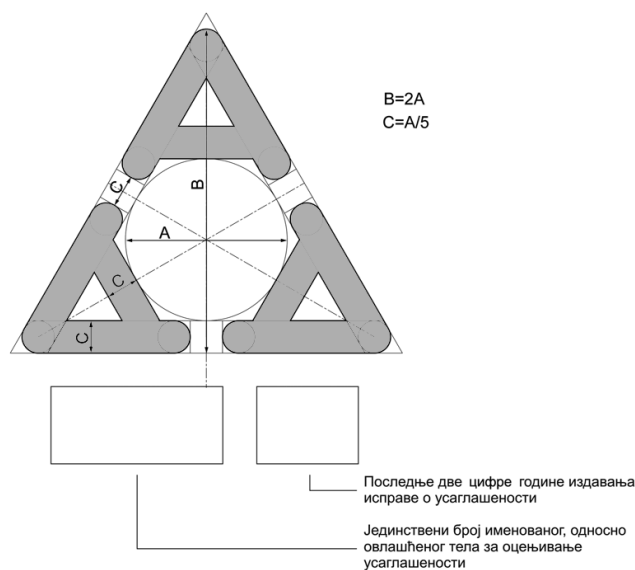
Спецификације за упутство и књигу одржавања дате су у клаузули 16 стандарда SRPS EN 81, делови 1 и 2. Спецификације за израду упутства за одржавање лифтова дате су у стандарду SRPS EN 13015. Додатне спецификације за информације које је потребно дати у вези са доступношћу и коришћењу лифтова од стране лица с инвалидитетом дате су у клаузули 7. Стандарда SRPS EN 81-70. Додатне спецификације за информације које се достављају уз лифтове заштићене од вандализма дате су у клаузули 7. Стандарда SRPS EN 81-71. Додатне спецификације о информацијама које се достављају уз лифтове за ватрогасце дате су у клаузули 7. Стандарда SRPS EN 81-72. Додатне спецификације за понашање лифтова у случају пожара и за потребу за одржавањем и тестирањем система противпожарног аларма дате су у клаузули 7. Стандарда SRPS EN 81-73.

8.4. Означавање лифтова и безбедносних компоненти

Пре стављања на тржиште безбедносне компоненте за коју је спроведен један од поступака за оцењивање усаглашености прописан Правилником, произвођач безбедносне компоненте или његов заступник ставља знак усаглашености на безбедносну компоненту.

Пре стављања лифта на тржиште за који је спроведен један од поступака за оцењивање усаглашености прописан Правилником, инсталатер лифта ставља знак усаглашености на лифт.

Лифтови и безбедносне компоненте које су усаглашене са захтевима Правилника означавају се знаком усаглашености у облику и на начин који је прописан у Прилогу 3. Знак усаглашености се ставља на сваку кабину лифта на видном месту тако да буде видљив, читљив и неизбрисив, као и на сваку безбедносну компоненту, а ако то није могуће, на налепници која је нераскидиво везана за безбедносну компоненту.

Српски знак усаглашености

Уз Српски знак усаглашености се ставља број Именованог тела за оцењивање усаглашености (јединствени број из регистра Именованих тела за оцењивање усаглашености), као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило оцењивање усаглашености.

Ако је лифт или безбедносна компонента предмет и других прописа којима се уређују друга питања, а којима се такође прописује стављање знака усаглашености, стављени знак усаглашености означава да је тај лифт или безбедносна компонента усаглашена и са захтевима тих других прописа.

Свака кабина лифта мора да има лако видљиву натписну плочицу која јасно показује називну носивост у килограмима и највећи број путника који могу да се превезу лифтом.

9. ЗАШТИТНА КЛАУЗУЛА

Испорука или употреба лифта или безбедносне компоненте који су стављени на тржиште Србије, који испуњавају захтеве овог правилника, на које је стављен знак усаглашености и које прати декларација о усаглашености, може се ограничити или забранити под условима и у складу са законом. То значи да органи тржишног односно инспекцијског надзора имају право и дужност да реагују у оквиру својих законских овлашћења у случају када је производ снабдевен прописаном документацијом и означен у складу са прописима, ако се испостави да није безбедан или није усклађен са прописаним захтевима.

10. ТРЖИШНИ НАДЗОР

Лифтови и безбедносне компоненте за лифтове са знаком усаглашености и декларацијом о усаглашености коју је сачинио инсталатер лифта или произвођач безбедносних компоненти се сматрају усаглашенима с одредбама Правилника. Међутим, путем одговарајућег тржишног надзора мора да се обезбеди да се поступци оцењивања усаглашености обављају правилно и да знак усаглашености одговара стварној усаглашености с битним здравственим и безбедносним захтевима Правилника.

Нови Закон о тржишном надзору („Службени гласник РС” број 92/11) представља, заједно са посебним прописима у области планирања и изградње и области техничког законодавства, правни основ за тржишни и инспекцијски надзор у области лифтова и безбедносних компоненти за лифтове.

11. ПРЕЛАЗНИ ПЕРИОДИ (ЗА ПРИМЕНУ СТАРИХ ПРОПИСА И ЗА УСАГЛАШАВАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ЛИФТОВА)

Имајући у виду да један број домаћих инсталатера лифтова и произвођача безбедносних компоненти није у могућности да, одмах по ступању на снагу овог правилника, своје капацитете у техничко-технолошком и кадровском смислу прилагоди за спровођење овог правилника, у прелазним и завршним одредбама овог правилника прописано је да инсталатер лифта, произвођач безбедносне компоненте или његов заступник у Србији може најкасније до 1. јануара 2014. године да стави на тржиште лифтове и безбедносне компоненте на које се примењује овај правилник, а који су пројектовани и израђени и чија усаглашеност је оцењена у складу са захтевима старих прописа.

Тела за оцењивање усаглашености која су акредитована, односно овлашћена за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти у складу са старим прописима, настављају да врше прегледе односно контроле постојећих лифтова и проверу испуњености захтева за побољшање постојећих лифтова, у складу са старим прописима, до њиховог именовања у складу са Правилником. Ова могућност постоји најдаље до 1. јануара 2014. године.

Правилник такође прописује да се одредбе о посебним захтевима за преглед постојећих лифтова примењују од 1. јануара 2014. године. Ове одредбе прописују посебне захтеве за лифтове који су уграђени у зграде и објекте у складу са старим прописима.

Имајући у виду да је реч о великом броју лифтова, као и да су у питању одредбе које се односе на велики број корисника, било је неопходно утврдити овај додатни период за усаглашавање са прописаним захтевима.

12. РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ПРЕГЛЕДИ ЛИФТОВА У УПОТРЕБИ

Власник лифта обезбеђује ванредни преглед лифта, редовни преглед лифта, одржавање лифта и спашавање лица из лифта. Власником лифта сматра се власник зграде или објекта у који је лифт уграђен.

Редовни и ванредни преглед лифта обавља искључиво тело које је именовано за преглед лифта од стране надлежног министра, и које се као такво уписује у **Регистар именованих тела**. Регистар води министарство надлежно за вођење регистра именованих тела.

Регистар са подацима о именованим телима и обимом именовања за свако појединачно тело је доступан на интернет страници www.tehnis.merr.gov.rs или www.tehnis.mfp.gov.rs.

Редовни преглед лифта мора се обавити најмање једанпут годишње. Лице које обавља послове одржавања лифта мора присуствовати редовном прегледу лифта, и пружити сву неопходну асистенцију именованом телу за преглед лифта. Власник лифта је дужан да обезбеди потребне услове за преглед лифта.

Ванредни преглед лифта спроводи се у случају:

- 1) насталих основних промена на лифту, или
- 2) стављања лифта у употребу после незгоде, или
- 3) захтева надлежног инспектора.

Редовни и ванредни преглед лифта мора да утврди да су испуњени сви битни захтеви за здравље и безбедност из Прилога 1 Правилника, а у случају постојећих лифтова, посебни захтеви за преглед постојећих лифтова.

У сваком случају се код прегледа лифта проверава следеће: исправан рад опреме за безбедност и заштиту и друге опреме која би могла да утиче на безбедност; да ли су настале промене на лифту које могу да утичу на безбедност; да ли су настале промене у окружењу које могу да утичу на безбедност; да ли долази до промена код употребе лифта које могу да утичу на безбедност; да ли се на лифту налазе све ознаке и упутства за употребу, одржавање и спашавање лица из лифта; да ли су у књигу одржавања лифта уписане све промене настале од последњег редовног прегледа; да ли су од последњег редовног прегледа уклоњени сви недостаци који су утврђени у извештају о прегледу (уколико их је било). Дакле, **преглед лифта дакле мора да недвосмислено утврди да је лифт безбедан за употребу.**

Именовано тело после обављеног прегледа лифта сачињава **извештај о прегледу**, који садржи све евентуалне недостатке на лифту и потребне поступке за њихово отклањање, као и рок за њихово отклањање. Код првог редовног прегледа лифта именовано тело за преглед лифта сваком лифту који прегледа додељује његов **идентификациони број**.

Власник лифта после достављеног извештаја о прегледу лифта предузима све потребне радње ради отклањања свих недостатака који су утврђени у извештају.

Ако лифт не задовољава прописане захтеве тако да је битно угрожена безбедност корисника, именовано тело за преглед лифта привремено ставља лифт ван употребе и о томе одмах обавештава надлежног инспектора, одржаваоца лифта и власника лифта.

Док се не отклоне сви недостаци на лифту, власник не може да промени именовано тело за преглед лифта које је извршило редован преглед лифта и које је утврдило недостатке на лифту. Овакво решење је неопходно како би се обезбедило отклањање уочених недостатака на лифту.

13. ОДРЖАВАЊЕ ЛИФТОВА У УПОТРЕБИ

Власник лифта обезбеђује редовно одржавање лифта.

Редовно одржавање лифта обухвата поступке и послове којима се обезбеђује безбедна употреба и исправност лифта и његових компоненти, као и спашавање лица из лифта, а ови послови су детаљно прописани у Правилнику.

Послове одржавања лифта и спашавања лица из лифта обавља **одржавалац лифта**. Правилник прописује послове одржавања лифта и обим одржавања, као и услове за обављање послова одржаваоца лифта и садржај књиге одржавања лифта.

Књига одржавања лифта мора пратити сваки лифт и мора садржати: 1) опште податке о лифту; 2) основне податке о лифту; 3) податке о изменама општих података и основних карактеристика лифта; 4) податке о одржавању и искључивању лифта из употребе због неисправности, проверама лифта, о свакој интервенцији на лифту, односно о утврђеним недостацима и њиховом отклањању, као и замени делова лифта; 5) податке о одржаваоцу лифта; 6) идентификациони број лифта; 7) податке о лицу надлежном за спашавање лица из лифта.

14. ЗАКЉУЧАК – ОБАВЕЗЕ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА БЛИЖЕ УРЕЂЕНЕ ПРАВИЛНИКОМ

Правилник разрађује одредбе Закона којима се прописује садржај и елементи техничког прописа, прописујући конкретне техничке захтеве за производе који су овим правилником обухваћени (лифтови и безбедносне компоненте). У том смислу, привредни субјекти на које се односе обавезе из Правилника су превасходно инсталатери лифтова и произвођачи безбедносних компоненти, њихови заступници у Србији, али и увозници односно дистрибутери ових производа. Правилник такође прописује и одредбе које се односе на одржаваоце лифтова и именована тела за оцењивање усаглашености.

Поред тога, одговарајуће обавезе имају и привредна друштва, државни органи и физичка лица (као власници лифтова на које се примењује Правилник, тј. власници зграда и објеката у које су лифтови уграђени). Ово је у складу са одредбом Закона којом је прописано да власник технички сложеног производа, за који је техничким прописом утврђена обавеза прегледа производа током века употребе, може да стави у употребу тај производ, односно да омогући употребу тог производа, само ако су извршени прописани прегледи којима је потврђена његова безбедност.

Обавезе власника лифта су ближе уређене одредбама Правилника којима је прописан редован и ванредан преглед лифта, одржавање лифта, као и посебни захтеви за постојеће лифтове.

Произвођачи безбедносних компоненти и инсталатери лифтова имају обавезу да производ усагласе са захтевима Правилника; да обезбеде спровођење прописаног поступка оцењивања усаглашености; израде декларацију о усаглашености и чувају је у прописаном року; да обезбеде да производ буде снабдевен прописаном документацијом која се чува у прописаном року; као и да се производ означи на прописан начин. Сви испоручиоци ових производа, укључујући увознике и дистрибутере, имају обавезу да провере да ли је за производ издата декларација о усаглашености; да ли је означен прописаним знаком усаглашености; да ли је обележен на начин који омогућава идентификацију производа/произвођача и да ли га прати прописана документација.

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА

(„Службени гласник РС”, број 101/10 од 29. Децембра 2010.)

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником прописују се: битни захтеви за заштиту здравља и безбедности који се односе на пројектовање и израду лифтова и безбедносних компоненти у лифтовима, као и други захтеви и услови који морају бити испуњени за њихово пројектовање, израду, уградњу и стављање на тржиште; садржина декларације о усаглашености; садржина техничке документације; поступци за оцењивање усаглашености; знак усаглашености и означавање усаглашености; заштитна клаузула и захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености и преглед лифтова.

Примена

Члан 2.

Овај правилник се примењује на лифтове који се трајно употребљавају у зградама и објектима, као и на безбедносне компоненте лифтова које су наведене у Прилогу 4-Списак безбедносних компоненти лифтова, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Уређаји и лифтови на које се не примењује правилник

Члан 3.

Овај правилник се не примењује на:

- 1) уређаје за дизање чија брзина није већа од 0,15 m/s;
- 2) уређаје за дизање на градилишту;
- 3) жичаре укључујући и успињаче, за јавни или приватни превоз људи;
- 4) лифтове посебно пројектоване и израђене за војну или полицијску намену;
- 5) уређаје за дизање из којих је могуће обављати рад;
- 6) рударску опрему за дизање намотавањем;
- 7) уређаје за дизање извођача за време извођења сценских представа;
- 8) уређаје за дизање уграђене у превозна средства;
- 9) уређаје за дизање повезане са машинама и намењене искључиво за приступ радном месту, укључујући места одржавања и прегледа на машинама;
- 10) возове са зупчаником и зупчастом летвом;
- 11) покретне степенице и покретне пешачке траке.

Ако су ризици за лифтове и/или безбедносне компоненте на које се примењује овај правилник потпуно или делимично утврђени посебним прописима, на такве ризике се примењују ти посебни прописи.

Значење појединих израза

Члан 4.

Поједини изрази који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:

1) *лифт* јесте постројење које опслужује одређене нивое, са носачем који се креће дуж крутих вођица са нагибом под углом већим од 15 степени према хоризонталу, а намењено је за превоз:

а) лица или

б) лица и терета или

в) само терета ако је носач доступан, односно ако лице може ући у носач без потешкоћа и ако је носач опремљен командама постављеним унутар носача или на дохват лица унутар носача. Лифтом се, у смислу овог правилника, сматра и уређај за дизање који се креће дуж утврђеног сталног пута иако се не креће дуж крутих вођица;

2) *носач* јесте део лифта који служи за подизање или спуштање лица или терета;

3) *инсталатер лифта* јесте предузетник или правно лице које је преузело одговорност за пројектовање, израду, уградњу и стављање лифта на тржиште, стављањем знака о усаглашености на лифт и сачињавањем декларације о усаглашености лифта са захтевима овог правилника;

4) *стављање лифта на тржиште* јесте прво стављање лифта у употребу од стране инсталатера лифта;

5) *стављање безбедносне компоненте на тржиште* је уградња безбедносне компоненте у лифт пре стављања лифта у употребу, као и свака уградња безбедносне компоненте у лифт током века његове употребе;

6) *безбедносна компонента* јесте компонента наведена у Прилогу 4;

7) *произвођач безбедносне компоненте* јесте предузетник или правно лице које је одговорно за пројектовање и израду безбедносне компоненте, које ставља знак усаглашености на безбедносну компоненту и сачињава декларацију о усаглашености;

8) *модел лифт* јесте репрезентативни лифт чија техничка документација показује начин на који ће бити испуњени битни безбедносни захтеви за лифтове који одговарају модел лифту, који је одређен параметрима утврђеним за тај модел и који користи исте безбедносне компоненте. Сва дозвољена одступања између модел лифта и лифтова изведених према том моделу морају бити у техничкој документацији јасно дефинисана највећим и најмањим вредностима. Прорачуном и/или пројектном документацијом је дозвољено показати сличност опсега опреме ради задовољавања битних безбедносних захтева;

9) *хармонизовани стандард* јесте стандард донет од стране европских организација за стандардизацију и то: Европског комитета за стандардизацију (CEN); Европског комитета за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC) или Европског института за стандарде у области телекомуникација (ETSI) на основу налога Европске Комисије, који је објављен у Службеном листу Европске заједнице;

10) *заступник* јесте свако правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији које(и) има пребивалиште у Републици Србији и кога је произвођач лифтова и/или безбедносних компоненти писмено овластио да у његово име извршава све или део обавеза прописаних овим правилником.

Други изрази који се употребљавају у овом правилнику, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којима се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, општа безбедност производа и стандардизација.

II. СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ

Битни захтеви за заштиту здравља и безбедности

Члан 5.

Лифтови морају да испуне битне захтеве за заштиту здравља и безбедности из Прилога 1- Битни захтеви за заштиту здравља и безбедности који се односе на пројектовање и израду лифтова и

безбедносних компоненти, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Безбедносне компоненте морају да испуне битне захтеве за заштиту здравља и безбедност из Прилога 1 овог правилника, као и да омогуће да лифтови у које су уграђене испуњавају те битне захтеве.

Посебним прописима могу да се пропишу и други захтеви за заштиту лица када се лифтови стављају у употребу или за време употребе, под условом да одредбе тих прописа нису у супротности с одредбама овог правилника.

Када се лифт уграђује у зграду, односно објекат, та зграда, односно објекат, осим битних захтева из става 1. овог члана, мора да испуни и друге услове који су прописани посебним прописима којима се уређује изградња објектата.

Стављање на тржиште

Члан 6

Лифтови се стављају на тржиште:

1) само ако не угрожавају здравље или безбедност лица или где је то одговарајуће, безбедност имовине;

2) ако су правилно уграђени и одржавани;

3) ако се користе у складу са предвиђеном наменом.

Безбедносне компоненте из Прилога 4 овог правилника стављају се на тржиште:

1) само ако су пројектоване и израђене тако да, након њихове исправне уградње - лифт, омогућавају да тај лифт не угрожава здравље или безбедност лица или, где је то одговарајуће, безбедност имовине;

2) ако су правилно уграђене и одржаване;

3) ако се користе у складу са предвиђеном наменом.

Лица одговорна за извођење радова на згради или објекту, као и инсталатер лифта, предузимају све одговарајуће мере да би се обезбедио исправан рад и безбедна употреба лифта и међусобно се обавештавају о предузетим мерама и другим чињеницама које су од значаја за исправан рад и безбедну употребу лифта.

Возна окна лифтова не смеју да садрже, односно у њих се не могу уграђивати цевоводи, каблови, електричне и друге инсталације и уређаји, осим оних који су потребни за исправан рад и безбедну употребу лифта.

Инсталатер лифта и произвођач безбедносних компоненти, односно његов заступник обезбеђују да лифтови односно безбедносне компоненте које се стављају на тржиште Републике Србије или употребу, испуњавају захтеве из овог правилника.

Лифтови и безбедносне компоненте које произвођачи израђују искључиво за сопствену употребу, морају да испуне захтеве из овог правилника.

Слободан промет

Члан 7.

Лифтови и/или безбедносне компоненте које испуњавају захтеве и услове из овог правилника стављају се на тржиште слободно, без икаквих ограничења.

Лифтови и/или безбедносне компоненте које нису усаглашене са захтевима из овог правилника могу се излагати, односно показивати на сајмовима, изложбама, презентацијама и другим сличним манифестацијама, само ако је на њих стављен видљив знак који означава да оне нису усаглашене са захтевима из овог правилника и да се неће стављати на тржиште, односно да нису за продају све док инсталатер лифта, произвођач безбедносних компоненти или заступник произвођача безбедносних компоненти не обезбеди усаглашеност са захтевима из овог правилника.

За време излагања, односно показивања лифтова и/или безбедносних компоненти из става 2. овог члана предузимају се одговарајуће безбедносне мере ради заштите људи.

III. ПРЕТПОСТАВКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Српски стандарди којима се преузимају хармонизовани стандарди

Члан 8.

Сматра се да лифт или безбедносна компонента испуњава битне захтеве за здравље и безбедност из Прилога 1 овог правилника, ако је пројектован и израђен у складу са српским стандардима из области лифтова, који садрже један или више битних захтева за здравље и безбедност, којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, чији се списак (у даљем тексту: списак стандарда) саставља и објављује у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

Сматра се да безбедносна компонента која је пројектована и израђена у складу са српским стандардима из става 1. овог члана и која је исправно уграђена у лифт, омогућава да тај лифт испуњава битне захтеве за здравље и безбедност из Прилога 1 овог правилника.

Други српски стандарди

Члан 9.

Ако не постоје хармонизовани стандарди који се односе на лифтове или безбедносне компоненте који би могли да буду преузети као српски стандарди, поступак за доношење других српских стандарда и/или сродних докумената из области лифтова или безбедносних компоненти који се сматрају релевантним за правилно испуњавање битних захтева за здравље и безбедност из Прилога 1 овог правилника спроводи се у складу са законом којим се уређује стандардизација.

Списак других српских стандарда и/или сродних докумената из става 1. овог члана је саставни део списка стандарда из члана 8. овог правилника.

IV. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ И ЛИФТОВА

Поступци за оцењивање усаглашености безбедносних компоненти

Члан 10.

Пре стављања на тржиште безбедносне компоненте из Прилога 4 овог правилника, произвођач безбедносних компоненти или његов заступник:

1) доставља модел безбедносне компоненте за преглед типа у складу са Прилогом 5-Преглед типа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део и обезбеђује надгледано испитивање безбедносне компоненте у насумичним интервалима од стране именованог тела за оцењивање усаглашености у складу са Прилогом 10-Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања безбедносних компоненти у насумичним интервалима, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део или

2) доставља модел безбедносне компоненте за преглед типа у складу са Прилогом 5 овог правилника и спроводи поступак обезбеђења квалитета безбедносне компоненте у складу са Прилогом 7-Обезбеђење квалитета безбедносних компоненти, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део или спроводи поступак потпуног обезбеђења квалитета безбедносне компоненте, складу са Прилогом 8-Потпуно обезбеђење квалитета безбедносних компоненти, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Пре стављања на тржиште безбедносне компоненте за коју је спроведен један од поступака за оцењивање усаглашености из става 1. овог члана произвођач безбедносне компоненте или његов заступник:

1) сачињава декларацију о усаглашености за безбедносну компоненту, која садржи податке из Прилога 2-Садржај декларације о усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, на основу документације из Прилога 7, Прилога 8 или Прилога 10 овог правилника, у зависности од поступка за оцењивање усаглашености који је изабран;

2) ставља знак усаглашености на безбедносну компоненту.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник чува примерак декларације о усаглашености из става 2. тачка 1) овог члана, десет година од дана када је безбедносна компонента последњи пут израђена.

Поступци за оцењивање усаглашености лифтова

Члан 11.

Пре стављања лифта на тржиште, спроводи се један од следећих поступака за оцењивање усаглашености лифта, и то:

1) ако је лифт пројектован у складу са лифтом за кога је обављен преглед типа из Прилога 5 овог правилника, лифт мора да буде израђен, уграђен и испитан применом једног од следећих поступака:

(1) завршне контроле из Прилога 6-Завршна контрола, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део или

(2) обезбеђења квалитета за лифтове из Прилога 11-Обезбеђење квалитета за лифтове, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део или

(3) обезбеђења квалитета производње из Прилога 13-Обезбеђивање квалитета производње, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Поступци за оцењивање усаглашености из тачке 1) овог става у фази пројектовања, као и у фази израде, уградње и испитивања, могу да буду спроведени на истом лифту;

2) ако је лифт пројектован у складу са модел лифтом за који је обављен преглед типа из Прилога 5 овог правилника, лифт мора да буде израђен, уграђен и испитан применом једног од следећих поступака:

(1) завршне контроле из Прилога 6 овог правилника или

(2) обезбеђења квалитета за лифтове из Прилога 11 овог правилника или

(3) обезбеђења квалитета производње из Прилога 13 овог правилника;

3) ако је лифт пројектован у складу са лифтом за који је примењен поступак потпуног обезбеђења квалитета за лифтове из Прилога 12-Потпуно обезбеђивање квалитета за лифтове, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, допуњен прегледом пројекта ако тај пројекат није у потпуности усаглашен са српским стандардима из члана 8. овог правилника, лифт мора да буде израђен, уграђен и испитан додатном применом једног од следећих поступака:

(1) завршне контроле из Прилога 6 овог правилника или

(2) обезбеђења квалитета за лифтове из Прилога 11 овог правилника или

(3) обезбеђења квалитета производње из Прилога 13 овог правилника;

4) појединачна верификација лифта из Прилога 9 овог правилника коју спроводи именовано тело за оцењивање усаглашености или

5) након што је за лифт спроведен поступак потпуног обезбеђења квалитета из Прилога 12 овог правилника, врши се допунски преглед пројекта, ако пројекат није у потпуности усаглашен са српским стандардима из члана 8. овог правилника.

Лице одговорно за пројектовање, у случајевима из тач. 1), 2) и 3), доставља лицу одговорном за израду, уградњу и испитивање лифта сву потребну документацију и обавештења да би се рад на изради, уградњи и испитивању обавио на потпуно безбедан начин.

Пре стављања на тржиште лифта за који је спроведен један од поступака за оцењивање усаглашености из става 1. овог члана, инсталатер лифта:

1) сачињава декларацију о усаглашености за инсталирани лифт, која садржи податке из Прилога 2 овог правилника, на основу документације из Прилога 6, 9, 11, 12 или 13 овог правилника, у зависности од поступка за оцењивање усаглашености који је изабран;

2) ставља знак усаглашености на лифт. Инсталатер лифта чува примерак декларације о усаглашености из тачке 1) овог става, десет година од дана стављања лифта на тржиште.

V. ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ЛИФТОВА И БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

Именовано тело

Члан 12.

Тело за оцењивање усаглашености може да обавља послове оцењивања усаглашености безбедносних компоненти и лифтова из чл. 10. и 11. овог правилника, ако испуњава захтеве из Прилога 14-Захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, и ако је именовано у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона (у даљем тексту: Именовано тело).

VI. ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Означавање усаглашености

Члан 13.

Лифтови и безбедносне компоненте које су усаглашене са захтевима овог правилника означавају се знаком усаглашености у облику и на начин који је прописан у Прилогу 3-Знак усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Знак усаглашености се ставља на сваку кабину лифта на видном месту тако да буде читљив и неизбрисив, на начин како је то наведено у одељку 5 Прилога 1 овог правилника, као и на сваку безбедносну компоненту из Прилога 4 овог правилника, а ако то није могуће, на налепници која је нераскидиво везана за безбедносну компоненту.

На лифт или безбедносну компоненту се могу стављати и други знакови, симболи, натписи или друге ознаке, под условом да се тиме не смањује видљивост, читљивост и/или значење знака усаглашености.

На лифт или безбедносну компоненту се не могу стављати други знакови, симболи, натписи или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Стављени знак усаглашености и други прописи

Члан 14.

Ако је лифт или безбедносна компонента предмет и других прописа којима се уређују друга питања, а којима се такође прописује стављање знака усаглашености, стављени знак усаглашености означава да је тај лифт или безбедносна компонента усаглашена и са захтевима тих других прописа.

Када један или више других прописа из става 1. овог члана омогућава да произвођач изабере поступак за оцењивање усаглашености који ће применити, стављени знак усаглашености означава усаглашеност само са прописима који прописују поступак за оцењивање усаглашености који су применили инсталатер лифта или произвођач безбедносних компоненти.

У случају из става 2. овог члана, појединости о примењеним прописима, морају бити дате у документацији, обавештењима или упутствима које захтевају ти прописи и који прате лифт или безбедносну компоненту.

Неодговарајуће означавање

Члан 15.

Неодговарајућим означавањем лифта или безбедносне компоненте, сматра се стављање знака, симбола, натписа или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, као и:

1) стављање знака усаглашености на лифт или безбедносну компоненту на коју се не примењује овај правилник;

2) непостојање знака усаглашености на лифту или безбедносној компоненти која је усаглашена са захтевима из овог правилника.

Стављање и употреба знака усаглашености, као и других знакова, симбола, натписа или других ознака из члана 13. овог правилника, врши се у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

VII. ОДРЖАВАЊЕ ЛИФТА

Власник лифта

Члан 16.

Под власником лифта, у смислу овог правилника, сматра се власник зграде или објекта у који је лифт уграђен.

Власник лифта обезбеђује безбедну употребу и одржавање лифта, као и спашавање лица из лифта, у складу са упутством за употребу и одржавање лифта, и у складу са упутством за спашавање лица из лифта.

Власник лифта обезбеђује ванредни преглед лифта, редовни преглед лифта, одржавање лифта и спашавање лица из лифта.

Ванредни преглед лифта

Члан 17.

Ванредни преглед лифта обавља Именовано тело за преглед лифта.

Захтев за ванредни преглед доставља се Именованом телу за преглед лифта у писаном облику са податком о лицу које обавља послове одржавања лифта, односно о извођачу радова на лифту, као и са називом Именованог тела за преглед лифта које је извршило преглед лифта и по чијем Извештају о прегледу је дошло до промене на лифту.

Власник лифта доставља Именованом телу за преглед лифта сву потребну документацију, пре прегледа лифта.

Ванредни преглед лифта мора да обави исто Именовано тело за преглед лифта које је издало негативан Извештај о прегледу.

Ванредни преглед спроводи се у случају:

- 1) насталих основних промена на лифту или
- 2) стављања лифта у употребу после незгоде или
- 3) захтева надлежног инспектора.

Ванредни преглед мора да узме о обзир оцену ризика и мора да утврди да су испуњени сви битни захтеви за здравље и безбедност из Прилога 1 овог правилника, а у случају постојећих лифтова, посебни захтеви за преглед постојећих лифтова и додатни посебни захтеви за преглед постојећих лифтова из овог правилника.

Именовано тело за преглед лифта сачињава Извештај о прегледу и уписује у књигу одржавања лифта датум када је преглед обављен, као и резултате прегледа, у складу са тачком 6.2 Прилога 1 овог правилника.

Именовано тело за преглед лифта води евиденцију обављених прегледа са подацима који су истоветни подацима који су уписани у књигу одржавања лифта.

Податке из става 8. овог члана Именовано тело за преглед лифта доставља министарству надлежном за именовање тела за оцењивање усаглашености у складу са овим правилником (у даљем тексту: Министарство) и надлежном инспектору на њихов захтев.

Основне промене на лифту

Члан 18.

Под основном променом на лифту сматрају се:

1) Промене:

- (1) називне брзине;
- (2) називне носивости;
- (3) тежине кабине и противтега;
- (4) висине дизања.

2) Промене или замене:

- (1) система управљања;
- (2) вођица;
- (3) типа врата (или додатно уграђивање једних или више врата или врата кабине);
- (4) погонског уређаја или погонске ужетњаче;
- (5) безбедносних компоненти из Прилога 4 овог правилника (замена уређаја за забрављивање врата возног окна истог типа не сматра се основном променом на лифту);
- (6) носећих средстава.

Редовни преглед лифта

Члан 19.

Власник лифта обезбеђује редован преглед лифта.

Редовни преглед лифта обавља се најмање једном годишње. Редовни преглед лифта обавља Именовано тело за преглед лифта.

Лице које обавља послове одржавања лифта присуствује приликом редовног прегледа лифта.

На захтев Именованог тела за преглед лифта, власник лифта обезбеђује потребне услове за преглед.

Редовни преглед лифта обухвата све поступке који су потребни да се провери да ли постојећи лифтови задовољавају посебне захтеве за преглед постојећих лифтова из овог правилника, односно у случају реконструкције, додатне посебне захтеве за преглед постојећих лифтова из овог правилника, а да лифтови стављени у употребу након ступања на снагу овог правилника задовољавају битне захтеве за заштиту здравља и безбедности из Прилога 1 овог правилника.

У поступку редовног прегледа лифта проверава се:

- 1) исправан рад опреме за безбедност и заштиту;
- 2) исправност друге опреме која би могла да утиче на безбедност;
- 3) да ли су настале промене на лифту које могу да утичу на безбедност;
- 4) да ли су настале промене у окружењу које могу да утичу на безбедност;
- 5) да ли долази до промена код употребе лифта које могу да утичу на безбедност;
- 6) да ли се на лифту налазе све ознаке и упутства за употребу, одржавање и спашавање лица из лифта;
- 7) да ли су у књигу одржавања лифта уписане све промене настале од последњег редовног прегледа;
- 8) да ли су од последњег редовног прегледа уклоњени сви недостаци који су утврђени у Извештају о прегледу.

Именовано тело после обављеног прегледа лифта сачињава Извештај о прегледу, који садржи све евентуалне недостатке на лифту и потребне поступке за њихово отклањање, као и рок за њихово отклањање.

Власник лифта после достављеног Извештаја о прегледу предузима све потребне радње ради отклањања свих недостатака који су утврђени у Извештају о прегледу.

Код првог редовног прегледа лифта Именовано тело за преглед лифта сваком лифту који прегледа додељује његов идентификациони број.

Идентификациони број из става 10. овог члана је трајан и ставља се од стране Именованог тела за преглед лифта на унутрашњу страну врата ормарића за управљање лифтом.

Именовано тело уписује идентификациони број лифта у књигу одржавања лифта.

Једном одређени идентификациони број лифта остаје непромењен, без обзира на промену Именованог тела које касније врши редован преглед тог лифта.

У књигу одржавања лифта Именовано тело за преглед лифта уписује датум обављеног прегледа лифта, назив тог тела, број лифта, недостатке који битно нарушавају безбедност корисника лифта и рок за њихово отклањање, као и да ли је дозвољена употреба лифта.

Извештај о прегледу лифта се чува заједно с техничком документацијом лифта.

Ако лифт не задовољава захтеве из става 7. овога члана тако да је битно нарушена безбедност корисника, Именовано тело за преглед лифта привремено ставља лифт ван употребе и о томе одмах обавештава надлежног инспектора, одржаваоца лифта и власника лифта.

Изузетно од става 16. овог члана, ако безбедност корисника лифта није битно нарушена, Именовано тело за преглед лифта може да дозволи рад лифта у одређеном временском периоду, за које време је власник лифта дужан да отклони све уочене недостатке.

Именовано тело за преглед лифта из става 17. овог члана, утврђује да ли су у остављеном року отклоњени сви недостаци.

Отклоњене недостатке потврђује одржавалац лифта у књизи одржавања лифта и о томе обавештава власника лифта и Именовано тело за преглед лифта.

Ако власник не отклони недостатке у року, Именовано тело за преглед лифта о томе обавештава надлежног инспектора.

Док се не отклоне сви недостаци на лифту, власник не може да промени Именовано тело за преглед лифта које је извршило редован преглед лифта и које је утврдило недостатке на лифту.

Одредбе ст. 15. до 21. овог члана примењују се и на ванредни преглед лифта.

Одржавање лифта

Члан 20.

Власник лифта обезбеђује одржавање лифта.

Под одржавањем лифта сматра се предузимање свих потребних радњи и мера током века употребе лифта, ради обезбеђивања безбедног рада лифта и његових саставних делова, а нарочито преглед постројења лифта и контрола његовог рада према упутству за употребу и упутству за одржавање, отклањање утврђених недостатака, као и замена неисправних и оштећених саставних делова лифта.

За сваки лифт мора да постоји упутство за употребу, упутство за одржавање, као и упутство за спашавање лица из лифта.

Одржавалац лифта, приликом одржавања и спашавања лица, мора да се придржава упутстава из става 3. овог члана.

Ако за лифт нема упутстава из става 3. овог члана или ако су она непотпуна, власник лифта мора да прибави ова упутства од инсталатера лифта или обезбеди њихову израду или допуну, уз сагласност Именованог тела за преглед лифта.

Обим одржавања лифта

Члан 21.

Одржавање лифта обухвата, нарочито:

1) проверу исправности рада свих безбедносних уређаја, а нарочито рада безбедносних уређаја кочнице погонског уређаја, хватачког уређаја, граничника брзине, крајњих склопки, одбојника, врата возног окна и забраве врата возног окна;

2) проверу ужади или ланаца, као и других носећих средстава и њихове везе с кабином и противтегом;

3) проверу вуче која се остварује силом трења;

4) проверу изолације свих струјних кола и њихових веза с уземљењем;

5) проверу прикључака на громобранску инсталацију;

6) чишћење и подмазивање делова лифта;

7) проверу исправности рада лифта при вожњи од станице до станице уздуж возног окна у оба смера, као и при пристајању;

8) проверу нужних излаза;

9) проверу исправности погонских и управљачких уређаја лифта.

Одржавање лифта обавља се најмање једном месечно.

Код одржавања лифта морају да се без одлагања отклоне сви недостаци у раду лифта, а неисправни и оштећени делови лифта морају да се замене исправним деловима.

Ако се приликом одржавања лифта утврде неисправности које могу довести до опасног погонског стања, лифт се мора привремено ставити ван употребе (искључити погон лифта) док се утврђене неисправности не отклоне.

Послови одржавања лифта

Члан 22.

Одржавалац лифта:

1) сачињава план одржавања лифта;

2) обавља одржавање у складу са упутствима за одржавање и на основу Извештаја именованог тела за преглед лифта о обављеном редовном прегледу лифта;

3) одржава лифт тако да у току употребе задовољава захтеве из овог правилника;

4) привремено ставља лифт ван употребе (искључује погон лифта) у случају недостатака које није могуће одмах уклонити, а који представљају опасност за безбедност корисника, те обавештава власника о привременом стављању лифта ван употребе;

5) води књигу одржавања лифта;

6) осигурава потребне резервне делове за поправке и замене;

7) обавештава власника о потребним променама на лифтовима;

8) обавештава власника о потребним редовним прегледима лифта;

9) присуствује редовним прегледима лифта;

10) обавља спашавање лица из лифта и без посебног захтева власника лифта.

Одржавалац лифта мора да буде упознат са свим упутствима из члана 20. овог правилника.

Ако се недостаци на лифту не могу отклонити одмах, одржавалац лифта о томе одмах обавештава власника лифта и такве недостатке констатује у књизи одржавања лифта.

Ако су недостаци из става 3. овог члана такви да онемогућавају безбедну употребу лифта, одржавалац лифта одмах привремено ставља ван употребе тај лифт и о томе обавештава власника лифта и Именовано тело за преглед лифта.

Услови за одржаваоца лифта

Члан 23.

За обављање послова одржавања лифта одржавалац лифта мора да има:

1) најмање два запослена лица, од којих је једно запослено лице са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова одржавања лифта;

2) потребну опрему за обављање послова одржавања лифта.

Услови за спашавање лица из лифта

Члан 24.

За време док траје спашавање лица из лифта, успоставља се контакт између лица које обавља спашавање (у даљем тексту: спасилачко особље) и лица у кабинџ лифта.

Ради обављања спашавања лица из лифта одржавалац лифта мора да:

1) располаже довољним бројем спасилачког особља у зависности од броја лифтова које одржава;

2) располаже одговарајућим превозним средством, односно да има другу могућност да благовремено стигне до објекта и лифта из кога се спасавају лица;

3) обезбеди да спасилачко особље, у најкраћем могућем времену од добијања позива за спасавање лица из лифта, буде у могућности да успостави контакт са лицима кабинџ лифта;

4) обезбеди да спасилачко особље стигне до објекта и лифта из кога се врши спасавање лица, за време које не може бити дуже од 60 минута од добијања позива за спасавање лица из лифта, осим у случају ванредних околности које то онемогућавају (застој у саобраћају, поплава, отежани саобраћај због великих снежних падавина или неочишћеног снега са коловоза и сл.), као и у случају када седиште одржаваоца лифта није у месту у коме се налази објекат и лифт из кога се врши спасавање лица.

У случајевима из става 2. тачка 4) овог члана, одржавалац лифта мора да позове другог територијално најближег одржаваоца лифта.

Подаци о спасавању лица, морају да се упишу у књигу одржавања лифта.

Књига одржавања лифта

Члан 25.

Сваки лифт мора да има књигу одржавања лифта. Књига одржавања лифта садржи

1) опште податке о лифту, и то о:

- (1) власнику лифта;
- (2) месту уградње лифта;
- (3) инсталатеру лифта;
- (4) години уградње лифта.

2) основне податке о лифту, и то о:

- (1) врсти лифта;
- (2) називној носивости и брзини лифта;
- (3) највећем броју укључења на сат;
- (4) броју часова рада у току 24 часа;
- (5) броју станица и ознаци главне станице;

(6) висини дизања, врсти електричне енергије и напона за струјна кола, као и податке о заштити од превисоког напона додира;

(7) врсти кабине, њеној величини и материјалу од којег је израђена, конструкцији кабине и пода кабине, као и мере и податке о обешењу вођица кабине и мере и податке о обешењу вођица противтега;

(8) конструкцији хватачког уређаја и величини пута захватања;

(9) проветравању простора са машинским командама и проветравању кабине;

(10) врсти редуктора, броју ходова пужа и зубаца на пужном точку;

(11) пречнику ужетњаче, обухватном углу и углу жлеба ужетњаче;

(12) техничким карактеристикама челичне ужади за кабину и противтег;

(13) уређају за компензацију, граничнику брзине, копирном уређају и крајњим склопкама и техничким карактеристикама погонског мотора (тип, снага, број обртаја окретања, називна струја, замајни момент и проветравање);

(14) сигурносним уређајима, броју командних табли, пресеку главног електричног вода и врсти одбојника испод кабине односно противтега.

3) податке о изменама општих података и основних карактеристика лифта;

4) податке о одржавању и искључивању лифта из употребе због неисправности, проверама лифта, о свакој интервенцији на лифту, односно о утврђеним недостацима и њиховом отклањању, као и замени делова лифта;

5) податке о одржаваоцу лифта;

6) идентификациони број лифта;

7) податке о лицу надлежном за спасавање лица из лифта.

Именовано тело за преглед лифта

Члан 26.

Именовано тело за преглед лифта врши ванредне и редовне прегледе лифта, и проверава да ли су испуњени посебни захтеви за преглед постојећих лифтова из овог правилника, односно у случају реконструкције, додатни посебни захтеви за преглед постојећих лифтова из овог правилника.

Именовано тело за преглед лифта, да би било именовано за преглед лифтова, осим захтева за именовање из Прилога 14 овог правилника, мора да испуни захтеве српског стандарда SRPS ISO IEC 17020, као и да има у радном односу или на други начин ангажовано особље, и то најмање једног:

1) дипломираног инжењера електротехничке или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и испитивања лифтова, за руковођење пословима прегледа и/или испитивања лифта;

2) дипломираног инжењера електротехничке или машинске струке са најмање три године радног искуства или инжењера електротехничке или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и/или испитивања лифта;

3) лице са завршеним средњим стручним образовањем у звању техничара електротехничке или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и испитивања лифтова.

Именовано тело за преглед лифта именује се у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

Именовано тело за преглед лифта води евиденцију лифтова над којима је извршен ванредни или редовни преглед.

Евиденција о лифтовима из става 4. овог члана се доставља надлежном инспектору и министарству које је именovalo тело за преглед лифтова на њихов захтев.

Именовано тело за преглед лифта које је извршило ванредни и редовни преглед лифта доставља другим Именованим телима за преглед лифта, а надлежном инспектору и министарству из става 5. овог члана, на њихов захтев, информације о лифтовима и њиховим власницима код којих су прегледом утврђени недостаци, односно неисправности.

Информације из става 6. овог члана, садрже податке о власнику неисправног лифта, као и податке о објекту у коме се тај лифт налази, фабричком броју лифта и идентификацијском броју лифта.

Именовано тело за преглед лифта доставља власнику лифта Извештај о прегледу лифта, са утврђеним недостацима.

Ако је поступак прегледа лифта започет од стране једног Именованог тела за преглед лифта, друго именовано тело за преглед лифта, у случају да располаже таквим информацијама, не може да прихвати нови захтев за преглед истог лифта.

VIII. ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ ЗА ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋИХ ЛИФТОВА

Посебни захтеви за преглед постојећих лифтова

Члан 27.

Под постојећим лифтовима, у смислу овог правилника, сматрају се лифтови који су уграђени у зграде и објекте, као и они који су у употреби, у складу са прописима који даном ступања на снагу овог правилника престају да важе.

Приликом редовног и ванредног прегледа постојећих лифтова, Именовано тело за преглед лифта проверава да ли:

1) су на улазима у кабину лифта за превоз лица, као и лифта за превоз терета лица, уграђена врата кабине, или, у случају када због димензија или називне носивости лифта није могуће уградити врата кабине, да ли је уграђен детектор присутности лица (нпр. светлосна завеса и сл.);

2) се у кабинџ лифта налази показивач или друга ознака положаја кабине;

3) уређаји за забрављивање врата возног окна (забраве) задовољавају битне захтеве за безбедност из Прилога 1 овог правилника;

4) су носећа средства (ужад, ланци, траке и др.), на којима су обешени кабина и противтег, редовно прегледани и по потреби мењани;

5) управљање погона лифта обезбеђује високу тачност заустављања кабине у станицама;

6) облога кочница погонског уређаја не садржи азбест;

7) су граничници брзине редовно прегледани и по потреби мењани;

8) су прилази машинским командама лифта безбедни и лако приступачни;

9) су прозирни контролни отвори на вратима возног окна израђени од таквог материјала и таквих димензија да спрече могућност настајања повреда.

Претпоставља се да постојећи лифтови испуњавају битне здравствене и безбедносне захтеве из Прилога 1 овог правилника, ако задовољавају захтеве за преглед прописане ставом 2. овог члана.

Додатни посебни захтеви за преглед постојећих лифтова

Члан 28.

Ако се зграда или објекат у који је уграђен постојећи лифт реконструише у складу с посебним прописом којим се уређује изградња објеката, као и ако је у оквиру реконструкције зграде или објекта предвиђена и реконструкција лифта, тада приликом редовног и ванредног прегледа постојећих лифтова, Именовано тело за преглед лифта, осим захтева из члана 27. овог правилника, проверава:

1) да су на аутоматска врата кабине уграђени сензори за детекцију присутности лица и животиња ако су уграђена и аутоматска врата возног окна;

2) да у кабини лифта постоји нужна расвета и алармни уређај који ће да делује и у случају прекида дотока електричне енергије;

3) да у кабини лифта морају да се уграде управљачки уређаји, а на прилазним вратима возног окна и позивни уређаји које ће моћи самостално да користе и лица с инвалидитетом у складу с посебним прописима;

4) да су на лифтовима, чија је брзина већа од 0,63 m/s, уграђени хватачки уређаји с поступним кочењем;

5) да је код лифта са безредукторским погоном уграђен уређај који спречава неконтролисано кретање кабине у смеру према горе, односно код лифта са редукторским погоном у случају када се мења носећи оквир кабине, односно хватачки уређај.

Реконструкцијом лифта сматрају се промене на лифту наведене у члану 18. став 1. овог правилника.

Претпоставља се да реконструисани лифтови испуњавају битне здравствене и безбедносне захтеве из Прилога 1 овог правилника, ако задовољавају захтеве за преглед прописане ставом 1. овог члана.

IX. ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА ПРАТИ ЛИФТОВЕ И БЕЗБЕДНОСНЕ КОМПОНЕНТЕ И ЗАШТИТНА КЛАУЗУЛА

Документација која прати лифтове и безбедносне компоненте приликом стављања на тржиште

Члан 29.

Уз лифтове и безбедносне компоненте који се стављају на тржиште Републике Србије, произвођач, његов заступник или увозник, ако заступник није регистрован у Републици Србији, односно инсталатер лифта или други испоручилац лифта или безбедносне компоненте прилажу упутство за употребу, упутство за одржавање лифта, упутство за спашавање лица из лифта, као и одговарајућу декларацију о усаглашености.

Упутства и исправе из става 1. овог члана морају да буду на српском језику. Изузетно, ако лифт или безбедносна компонента није произведена у Републици Србији, за такве лифтове и безбедносне компоненте се обезбеђује превод оригиналних упутстава и декларације о усаглашености на српски језик, ради њихове правилне и безбедне употребе.

Заштитна клаузула

Члан 30.

Испорука или употреба лифта или безбедносне компоненте који су стављени на тржиште Републике Србије, који испуњавају захтеве овог правилника, на које је стављен знак усаглашености и које прати декларација о усаглашености, може се ограничити или забранити под условима и у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Усклађеност са прописима Европске уније

Члан 31.

Овај правилник је усклађен са свим начелима и битним захтевима из Директиве број 1995/16/ЕЗ Европског парламента и Савета од 29. јуна 1995. године о лифтовима, укључујући и Директиву Европског парламента и савета број 2006/42/ЕЗ од 9. јуна 2006. године у делу који се односи на измене Директиве Европског парламента и савета број 1995/16/ЕЗ.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (АСАА споразум) за производе на које се примењује овај правилник, речи: „знак усаглашености” у чл. 1, 4, 10, 11, 12, 14, 15. и 32. овог правилника, као и у Прилогу 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 овог правилника имаће значење: „СЕ знак”; речи: „декларација о усаглашености” у чл. 1, 4, 10, 11, 31. и 32. овог правилника, као и у Прилогу 2, 6, 7, 8, 10, 11, 12 и 13 овог правилника имаће значење: „ЕЗ декларација о усаглашености”; речи: „преглед типа” у члану 11. овог правилника и Прилогу 5 овог правилника имаће значење: „ЕЗ преглед типа”; речи: „сертификат о прегледу типа” у Прилогу 5, 6, 9, 10, 11, 12 и 13 овог правилника имаће значење: „ЕЗ сертификат о прегледу типа”; речи: „сертификат о завршној контроли” у Прилогу 6 овог правилника имаће значење: „ЕЗ сертификат о завршној контроли”; речи: „сертификат о усаглашености” у Прилогу 9 овог правилника имаће значење: „ЕЗ сертификат о усаглашености”, а речи: „сертификат о испитивању типа” у Прилогу 10 и 11 овог правилника имаће значење: „ЕЗ сертификат о испитивању типа”.

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен, значење речи: „знак усаглашености”, „декларација о усаглашености”, „преглед типа”, „сертификат о прегледу типа”, „сертификат о завршној контроли”, „сертификат о усаглашености” и „сертификат о испитивању типа” из става 1. овог члана примењује се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 33.

Од дана ступања на снагу овог правилника до дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом, означавање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти на које се примењује овај правилник, обавља се стављањем Српског знака усаглашености, у складу са овим правилником и посебним прописима.

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен, означавање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти стављањем Српског знака усаглашености обавља се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом означавање усаглашености лифтова и

безбедносних компоненти на које се примењује овај правилник обавља се стављањем СЕ знака у складу са овим правилником и посебним прописима.

Ако уговор из става 3. овог члана не буде закључен, означавање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти стављањем СЕ знака обавља се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 34.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе:

1) Правилник о техничким нормативима за лифтове на електрични погон за вертикални превоз лица и терета („Службени лист СФРЈ”, бр. 16/86, 28/89, 22/92 и Службени лист СРЈ”, бр. 47/95 и 14/96);

2) Правилник о обавезном атестирању лифтова на електрични погон за вертикални превоз лица и терета и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 27/90);

3) Правилник о техничким нормативима за лифтове на електрични погон за коси превоз лица и терета („Службени лист СФРЈ”, број 49/86);

4) Правилник о обавезном атестирању забраве врата возног окна за лифтове и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 18/91);

5) Правилник о обавезном атестирању хватачког уређаја за лифтове и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 18/91);

6) Правилник о обавезном атестирању граничника брзина за лифтове и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 18/91);

7) Правилник о обавезном атестирању одбојника који се употребљавају на лифтовима и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 18/91).

Члан 35.

До именовања у складу са чланом 26. овог правилника, тела за оцењивање усаглашености која су акредитована, односно овлашћена за оцењивање усаглашености лифтова и безбедносних компоненти у складу са прописима из члана 34. овог правилника, вршиће преглед лифтова и провере испуњености захтева за побољшање постојећих лифтова.

Члан 36.

Инсталатер лифта, произвођач безбедносне компоненте или његов заступник у Републици Србији може најкасније до 1. јануара 2014. године да стави на тржиште лифтове и безбедносне компоненте на које се примењује овај правилник, који су пројектовани и израђени и чија је усаглашеност оцењена у складу са захтевима прописа из члана 34. овог правилника.

У исправи о усаглашености која се издаје на основу спроведеног оцењивања усаглашености из става 1. овог члана, односно другој документацији која прати производ, наводе се подаци о прописима са којима је тај производ усаглашен (назив прописа и број службеног гласила у коме је тај пропис објављен).

Члан 37.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба чл. 27. и 28. овог правилника које се примењују од 1. јануара 2014. године.

БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА И БЕЗБЕДНОСТИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗРАДУ ЛИФТОВА И БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Обавезе утврђене битним захтевима за заштиту здравља и безбедности примењују се само ако за лифтове и безбедносне компоненте постоји одговарајућа опасност када се употребљавају у условима које је предвидео инсталатер лифта или произвођач безбедносне компоненте.

Произвођач безбедносне компоненте и инсталатер лифта у обавези су да изврше процену опасности како би утврдили све опасности које се односе на њихове производе, као и да такву процену узму у обзир приликом пројектовања и израде безбедносних компоненти и лифтова.

1. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

1.1. Примена Правилника о безбедности машина („Службени гласник РС”, број 13/10)

За опасности које нису обухваћене овим прилогом, примењују се битни захтеви за заштиту здравља и безбедности из Прилога 1 Правилника о безбедности машина.

Битни захтеви из тачке 1.1.2 Прилога 1 Правилника о безбедности машина морају се увек примењивати.

1.2. Носач

Носач сваког лифта мора бити кабина. Кабина мора бити пројектована и израђена тако да има простор и чврстоћу за највећи број лица и називну носивост лифта коју је подесио инсталатер лифта.

У случају када су лифтови намењени за превоз лица и где њихове димензије то дозвољавају, кабина мора бити пројектована и израђена тако да својим карактеристикама не ограничава или не омета приступ и коришћење хендикепираним лицима и да омогући одговарајућа прилагођавања да би се тим лицима олакшало коришћење лифта.

1.3. Средства за ношење и ослањање

Средства за ношење и/или ослањање кабине, њени прикључни делови и сви завршни делови морају бити изабрани и пројектовани тако да обезбеде одговарајући ниво опште безбедности и да се на најмању могућу меру смањи ризик од пада кабине, узимајући у обзир услове коришћења, употребљене материјале и услове производње.

Када се ужад или ланци користе за ношење кабине, морају постојати најмање два независна ужета или ланца, сваки са сопственим системом причвршћења. Та ужад и ланци не смеју имати спојеве или уплетна места, осим када је то потребно за причвршћивање или формирање омче.

1.4. Контрола оптерећења (укључујући прекорачење брзине)

1.4.1. Лифтови морају бити тако пројектовани, израђени и уграђени да се спречи нормалан полазак уколико се прекорачи називна носивост лифта.

1.4.2. Лифт мора бити опремљен граничником брзине.

Ограничења из ове тачке се не односе на лифтове код којих се пројектом погонског система спречава прекорачење брзине.

Брзи лифтови морају бити опремљени уређајима за праћење и ограничење брзине.

Лифтови које покреће погонска ужетњача морају бити пројектовани тако да се обезбеди стабилност вучних ужади на ужетњачи.

1.5. Погонска машина

1.5.1. Сви лифтови за превоз лица морају да имају своје сопствене погонске машине. Овај захтев се не односи на лифтове у којима су противтегови замењени другом кабином.

1.5.2. Инсталатер лифта мора обезбедити да погонска машина лифта и припадајући уређаји нису доступни, осим у хитним случајевима и за одржавање.

1.6. Управљање

1.6.1 Управљачки уређај лифтова намењених за употребу од стране хендикепираних лица без пратиоца мора бити одговарајуће пројектован и постављен.

1.6.2. Функција управљачког уређаја мора бити јасно означена.

1.6.3. Позивна кола групе лифтова могу бити заједничка или међусобно повезана.

1.6.4. Електрична опрема мора бити инсталирана и повезана тако да:

- не може доћи до замене са струјним колима која немају директну везу са лифтом;
- се напајање може искључити под оптерећењем;
- кретање лифта зависи од електричних безбедносних уређаја у посебном електричном безбедносном колу;
- грешка у електричним инсталацијама не доводи до опасне ситуације.

2. ОПАСНОСТИ ПО ЛИЦА ИЗВАН КАБИНЕ

2.1. Лифт мора бити пројектован и израђен тако да обезбеди да је простор у коме се креће кабина недоступан, осим за одржавање или у хитним случајевима. Пре него што лице уђе у тај простор, нормална употреба лифта мора бити онемогућена.

2.2. Лифт мора бити пројектован и израђен тако да се спречи опасност од пригњечења када је кабина у једном од својих крајњих положаја.

Спречавање опасности из става 1. ове тачке ће бити постигнуто обезбеђивањем слободног простора или склоништа изван крајњег положаја.

У одређеним случајевима, посебно у изграђеним зградама и објектима који су већ у употреби, где је немогуће испунити услове из ст. 1. и 2. ове тачке, мора се на други одговарајући начин доказивати да су избегнути ризици од опасности из ове тачке.

2.3. Станице на улазу и излазу из кабине морају бити опремљене вратима возног окна одговарајуће механичке отпорности за предвиђене услове коришћења.

Уређај за забрављивање мора да спречи у току нормалног рада:

- покретање кабине, без обзира да ли се намерно активира или не, осим ако су сва врата возног окна затворена и забрављена;
- отварање врата возног окна када се кабина још увек креће и налази се ван прописане зоне пристајања.

Сва кретања у зони пристајања са отвореним вратима ће бити дозвољена у одређеним зонама под условом да је брзина пристајања регулисана.

3. ОПАСНОСТИ ПО ЛИЦА У КАБИНИ

3.1. Кабина лифта мора да буде у потпуности затворена зидовима, са обложеним подовима и плафонима, са изузетком вентилационих отвора и вратима по целој висини. Ова врата морају бити пројектована и уграђена тако да ако врата нису затворена, кабина не може да се креће, осим за кретања из тачке 2.3 став 3. овог прилога, као и да дође до заустављања када се врата отворе.

Врата кабине морају да остану затворена и забрављена ако лифт стане између два нивоа, где постоји ризик од пада између кабине и окна, или ако не постоји окно.

3.2. У случају нестанка струје или отказивања одређеног дела лифта, лифт мора да има уређаје за спречавање слободног пада или неконтролисаног кретања кабине нагоре.

Уређај за спречавање слободног пада кабине мора да буде независан од средства за ношење кабине.

Уређај из става 2. ове тачке мора да буде у могућности да заустави кабину оптерећену називном носивошћу и при највећој брзини, коју одређује инсталатер лифта. Било које заустављање изазвано дејством овог уређаја не сме да проузрокује успоравање штетно по лица у лифту без обзира на услове оптерећења.

3.3. Одбојници морају да буду постављени између дна возног окна и пода кабине.

У случају из става 1. ове тачке, слободан простор из тачке 2.2. став 2. овог прилога мора да се мери при потпуно сабијеним одбојницима.

Захтев из става 2. ове тачке се не односи на лифтове код којих кабина не може да уђе у слободан простор из тачке 2.2 став 2. овог прилога, због конструкционог решења погонског система.

3.4. Лифт мора да буде пројектован и израђен тако да је немогуће његово покретање ако уређај из тачке 3.2 овог прилога није у радном положају.

4. ОСТАЛЕ ОПАСНОСТИ

4.1. Врата возног окна или врата кабине, односно и једна и друга врата, у случају да су врата аутоматска, морају да буду опремљена уређајем за спречавање ризика од пригњечења при њиховом кретању.

4.2. Врата возног окна, када треба да буду у функцији заштите зграде и објекта од пожара, укључујући и она са стакленим деловима, морају да буду отпорна на ватру у погледу њиховог интегритета и својстава у односу на изолацију (сузбијање пламена) и пренос топлоте (зрачење).

4.3. Противтегови се морају уградити тако да се избегне било какав ризик од судара са кабином или пада на кабину.

4.4. Лифтови морају да буду опремљени одговарајућим средствима тако да се омогући да лица заробљена у кабинини могу да се ослободе и евакуишу.

4.5. Кабине морају да буду опремљене средствима за обострану комуникацију која ће омогућавати стални контакт са службом спашавања.

4.6. Лифтови морају да буду пројектовани и израђени тако да, у случају да температура у мотору прелази максималну температуру коју је одредио инсталатер лифта, могу да доврше кретања која су у току, као и да одбију нове команде.

4.7. Кабина мора бити пројектована и израђена тако да се обезбеди довољно вентилације за лица у лифту у току његовог кретања, као и случају дужег застоја.

4.8. Кабина треба да буде одговарајуће осветљена кад је у употреби, као и кад су врата отворена. У сваком случају, мора да буде обезбеђено нужно осветљење кабине.

4.9. Средства комуникације из тачке 4.5 овог прилога и нужно осветљење кабине из тачке 4.8 овог прилога морају да буду пројектовани и израђени тако да функционишу и без нормалног напајања. Њихов период рада треба да буде довољно дуг да омогући нормално одвијање поступка спашавања.

4.10. Управљачка струјна кола лифта која се могу користити у случају пожара треба да буду пројектована и израђена тако да се може спречити да се лифтови заустављају на одређеним нивоима и омогућити приоритетно управљање лифтом од стране спасилачких екипа.

5. ОЗНАЧАВАЊЕ

5.1. Поред минималних захтева који треба да буду испуњени у складу са тачком 1.7.3 Прилога 1 Правилника о безбедности машина, свака кабина мора да има лако видљиву натписну плочицу која јасно показује називну носивост у килограмима и највећи број путника који могу да се превезу лифтом.

5.2. Ако је лифт пројектован тако да омогући лицима заробљеним у кабинини да изађу без помоћи са стране, одговарајућа упутства морају бити јасна и видљива у кабинини.

6. УПУТСТВА ЗА УПОТРЕБУ

6.1. Безбедносне компоненте из Прилога 4 овог правилника мора да прати упутство на српском језику, тако да склапање, повезивање, подешавање и одржавање могу да буду спроведени ефикасно и безбедно.

6.2. Сваки лифт мора да прати документација сачињена на српском језику. Документација из става 1. ове тачке садржи, нарочито:

- упутство са цртежима и шемама неопходним за нормалну употребу, и који се односе на одржавање, контролисање, поправке, периодичне прегледе и поступке спашавања из тачке 4.4 овог прилога;

- књигу одржавања у којој се бележе поправке и, по потреби, периодични прегледи.

САДРЖИНА ДЕКЛАРАЦИЈЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ

А. САДРЖИНА ДЕКЛАРАЦИЈЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ ЗА БЕЗБЕДНОСНУ КОМПОНЕНТУ

Декларација о усаглашености безбедносне компоненте мора да садржи следеће информације: пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта произвођача безбедносних компоненти;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта његовог заступника;

- опис безбедносне компоненте, детаље типа или серије, као и серијски број безбедносне компоненте (ако постоји);

- безбедносну функцију безбедносне компоненте, ако то јасно не произилази из описа безбедносне компоненте;

- годину производње безбедносне компоненте;

- све битне захтеве са којима је усаглашена безбедносна компонента;

- где је то одговарајуће, ознаку примењених српских стандарда из члана 8. овог правилника;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело преглед типа у складу са чланом 10. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника;

- где је то одговарајуће, позивање на сертификат о прегледу типа, односно исправу о усаглашености коју је издало Именовано тело;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело оцењивање усаглашености у складу са чланом 10. став 1. тачка 1) овог правилника;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело контролу система обезбеђивања квалитета примењеног од стране произвођача у складу са чланом 10. став 1. тач. 2) и 3) овог правилника;

- идентификацију и потпис овлашћеног лица, одговорног за издавање Декларације о усаглашености безбедносне компоненте у име произвођача или његовог заступника.

Ако декларацију о усаглашености безбедносне компоненте сачињава заступник произвођача, поред његовог пословног имена, односно имена или назива и адресе његовог седишта, обавезно се наводи и пословно име, односно име или назив, као и адреса седишта произвођача безбедносне компоненте.

Б. САДРЖИНА ДЕКЛАРАЦИЈЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ ЗА ИНСТАЛИРАНИ ЛИФТ

Декларација о усаглашености инсталираног лифта мора да садржи следеће информације:

- пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта инсталатера лифта;

- опис лифта, детаље типа или серије, серијски број лифта, као и адресу зграде или објекта где је лифт уграђен, односно место где је лифт уграђен;

- годину уградње лифта;

- све одговарајуће захтеве из овог правилника са којима је лифт усаглашен;

- где је то одговарајуће, ознаку примењених српских стандарда из члана 8. овог правилника;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело преглед типа у складу са чланом 11. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника;

- где је то одговарајуће, позивање на сертификат о прегледу типа, односно исправу о усаглашености коју је издало Именовано тело;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело појединачну верификацију лифта у складу са чланом 11. став 1. тачка 4) овог правилника;

- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је спровело завршну контролу лифта у складу са чланом 11. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог правилника;

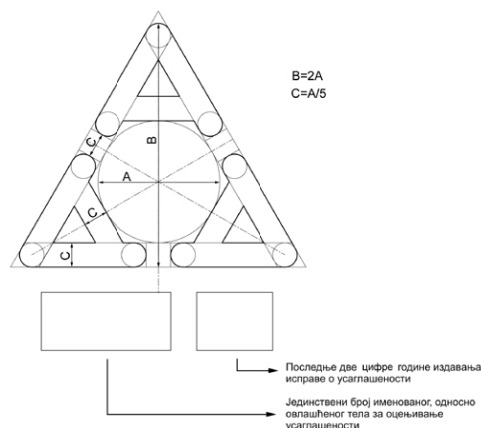
- где је то одговарајуће, пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта и идентификациони број Именованог тела, односно регистарски број који се додељује Именованом телу у складу са посебним прописом, које је оценило усаглашеност система обезбеђивања квалитета примењеног од стране инсталатера у складу са чланом 11. став 1. тач. 1), 2), 3) и 5) овог правилника;

- идентификацију и потпис овлашћеног лица, одговорног за издавање Декларације о усаглашености у име инсталатера лифта.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

1. СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Означавање Српским знаком усаглашености се састоји од три велика слова А повезана у облику једнакостраничног троугла (ЗА) изгледа и садржине као на цртежу:

Величина знака одређује се према висини B знака која може имати само заокружене вредности стандардних бројева према реду величина $R10$ изражених у милиметрима (mm) према српском стандарду - Стандардни бројеви, бројчане вредности и дефиниције - SRPS A.A0.001.

Висина B знака износи, по правилу, најмање 5 mm.

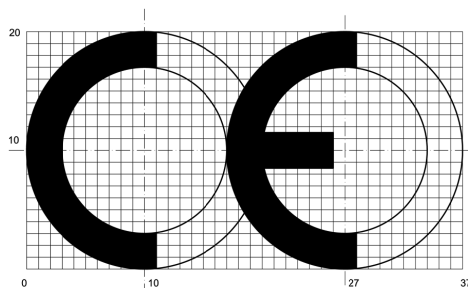
Уз Српски знак усаглашености се ставља јединствени број Именованог тела за оцењивање усаглашености из регистра Именованих тела за оцењивање усаглашености, као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило оцењивање усаглашености.

Ако се Српски знак усаглашености смањује или увећава, морају се узети у обзир пропорције приказане на овом цртежу.

Изузетно, од висине B знака из става 3. ове тачке, може се одступити када су у питању безбедносне компоненте малих димензија.

2. СЕ ЗНАК

СЕ знак за усаглашеност се састоји од стилизованог латиничног словног знака „СЕ” у следећем облику:

Ако се СЕ знак смањује или увећава, морају се узети у обзир пропорције приказане на овом цртежу.

Различите компоненте СЕ знака морају имати, суштински, исту висину која не сме бити мања од 5 mm. Од најмање висине може се одступити код безбедносних компоненти малих димензија.

СПИСАК БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ ЛИФТОВА

1. Уређаји за забрављивање врата возног окна.
2. Уређаји за спречавање пада кабине или неконтролисаног кретања навише.
3. Уређаји за ограничење прекорачења брзине.
4. Одбојници
  - 4.1. Одбојници који акумулирају кинетичку енергију, без пригушења или са повратним пригушењем.
  - 4.2. Одбојници са пригушењем.
5. Безбедносни уређаји уграђени у цилиндри хидрауличних кола када се ови уређаји користе као уређаји за спречавање пада.
6. Електронски безбедносни уређаји у облику безбедносних прекидача који садрже електронске компоненте.

ПРЕГЛЕД ТИПА

А. ПРЕГЛЕД ТИПА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

Преглед типа је поступак за оцењивање усаглашености којим Именовано тело утврђује и потврђује да репрезентативни примерак безбедносне компоненте омогућава лифту, у који је та компонента правилно уграђена, да задовољи одговарајуће захтеве из овог правилника.

Пријаву за преглед типа подноси произвођач безбедносне компоненте или његов заступник, Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи:

- пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта произвођача безбедносне компоненте, као и његовог заступника ако је пријава поднета од стране заступника и место где је безбедносна компонента израђена;

- писмену изјаву подносиоца пријаве да та пријава није поднета другом Именованом телу.

Уз пријаву из става 1. ове тачке, подноси се:

- техничка документација;
- репрезентативни примерак безбедносне компоненте или се у захтеву наводи тачна локација на којој се налази безбедносна компонента, ради њеног испитивања. Именовано тело може од подносиоца пријаве затражити, уз образложење, додатне примерке безбедносне компоненте.

3. Техничка документација мора да омогући оцењивање усаглашености безбедносне компоненте, као и да омогући да лифт, у коме је та компонента правилно уграђена, испуњава све захтеве из овог правилника.

У мери, у којој је то неопходно ради оцењивања усаглашености, техничка документација садржи:

- општи опис безбедносне компоненте, укључујући и подручје примене (посебно могућа ограничења брзине, оптерећења и снаге) и услове (посебно експлозивне средине и изложеност временским условима);

- конструкционе и производне цртеже или дијаграме;

- битан(не) захтев(е) који се узима(ју) у обзир и начине на који ће тај(ти) захтев(и) да буду задовољени (нпр. навођење одговарајућег српског стандарда из члана 8. овог правилника који је примењен);

- резултате свих испитивања или прорачуна које је обавио или подговорио произвођач;

- примерак упутства за склапање безбедносне компоненте;

- активности, односно мере и радње предузете у фази производње како би се обезбедило да серијска производња безбедносне компоненте буде у складу са испитаном безбедносном компонентом.

4. Именовано тело мора да:

- испита техничку документацију да би проценило у којој мери она испуњава постављене циљеве;

- испита безбедносну компоненту ради провере њене усаглашености са техничком документацијом;

- обави или обезбеди обављање одговарајуће провере и испитивања неопходних да би се утврдило да ли решења која је применио произвођач безбедносне компоненте задовољавају захтеве из овог правилника тако да омогућавају безбедносној компоненти да обави своју функцију када је правилно уграђена у лифт.

5. Ако је репрезентативни примерак безбедносне компоненте у складу са одредбама овог правилника који се на ту компоненту примењују, Именовано тело издаје сертификат о прегледу типа подносиоцу захтева за преглед типа.

Сертификат из става 1. ове тачке мора да садржи пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта произвођача безбедносне компоненте, закључке провере, услове под којима је сертификат важећи и појединости потребне за препознавање одобреног типа.

Министарство надлежно за именовање тела за оцењивање усаглашености из области лифтова, надлежни инспектор, као и друга Именована тела могу, на њихов захтев, да добију копију сертификата и, на образложени захтев, копију техничке документације о извршеним испитивањима и прорачунима.

6. Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник мора писаним путем да обавести Именовано тело о свим, па и најмањим изменама, које је извршио или планира да изврши на одобреној безбедносној компоненти, укључујући и нова проширења или измене које нису наведене у оригиналној техничкој документацији (видети прву алинеју тачке 3. овог прилога). Именовано тело мора да испита измене и обавести подносиоца захтева да ли сертификат о прегледу типа остаје важећи.

7. Именовано тело мора да достави министарству надлежном за именовање тела за оцењивање усаглашености из области лифтова и надлежном инспектору, на њихов захтев, битне информације и документацију у вези са:

- издатим сертификатима о прегледу типа;
- повученим сертификатима о прегледу типа.

Именовано тело из става 1. ове тачке мора да достави другим Именованим телима битне информације у вези са сертификатима о прегледу типа које је повукао.

8. Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник мора да чува уз техничку документацију примерке сертификата о прегледу типа и пратећу документацију у периоду од десет година после израде последњег примерка безбедносне компоненте.

Ако ни произвођач безбедносне компоненте ни његов заступник, нису регистровани у Републици Србији, лице које ставља безбедносну компоненту на тржиште Републике Србије мора да обезбеди доступност документације и исправа из става 1. ове тачке, у прописаном року.

Ако Именовано тело сматра да је неопходно, може да изда додатни сертификат о прегледу типа, поред оригиналног примерка о прегледу типа или да затражи од произвођача или његовог заступника да поднесе нову пријаву за преглед типа.

Б. ПРЕГЛЕД ТИПА ЗА ЛИФТОВЕ

1. Преглед типа је поступак оцењивања усаглашености којим Именовано тело утврђује и потврђује да модел лифт, односно лифт за који нису предвиђена проширења нити измене, задовољава захтеве из овог правилника.

2. Пријаву за Преглед типа подноси инсталатер лифта Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи:

- пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта инсталатера лифта;
- писмену изјаву подносиоца пријаве да таква пријава није поднета ниједном другом Именованом телу.

Уз пријаву из става 1. ове тачке, подноси се:

- техничка документација;
- у пријави се наводи тачна локација на којој се модел лифт може прегледати.

Модел лифт који се прегледа мора да укључи завршне делове и да буде способан да опслужи најмање три нивоа (горњи, средњи и доњи).

3. Техничка документација мора да омогући оцењивање усаглашености лифта са захтевима из овог правилника, као и разумевање пројекта и рада лифта.

У мери у којој је то неопходно ради спровођења оцењивања усаглашености, техничка документација треба да садржи:

- општи опис репрезентативног модел лифта. Техничка документација треба јасно да указује на сва могућа проширења репрезентативног модела лифта на прегледу;
- пројектну или технолошку документацију (цртежи, дијаграми и сл.);
- битне захтеве који су узети у обзир и начине за њихово испуњавање (нпр. одговарајући српски стандард из члана 8. овог правилника који је примењен);
- примерак декларације о усаглашености безбедносних компоненти које се користе у производњи лифта;
- резултате свих испитивања или прорачуна које је обавио или подговорио произвођач;
- примерак упутства за употребу лифта;
- активности, односно мере и радње предузете у фази инсталације како би се обезбедило да серијски произведен лифт буде усаглашен са захтевима из овог правилника;
- неопходне радње у фази инсталације како би се обезбедило да серијски произведен лифт буде у складу са одредбама овог правилника.

4. Именовано тело мора да:

- испита техничку документацију да би проценило колико та документација задовољава постављене циљеве;
- испита репрезентативни модел лифт да би проверило да ли је произведен у складу са техничком документацијом;
- обави или обезбеди обављање одговарајуће провере и испитивања која су неопходна да би се Именовано тело уверило да решења која је применио инсталатер лифта задовољавају захтеве из овог правилника и омогућавају да лифт буде усаглашен са тим захтевима.

5. Ако је модел лифт усаглашен са захтевима из овог правилника, који се на њега односе, Именовано тело мора да изда сертификат о прегледу типа подносиоцу захтева.

Сертификат из става 1. ове тачке мора да садржи пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта инсталатера лифта, закључке провере, услове под којима је тај сертификат важећи и појединости потребне за препознавање одобреног типа.

Министарство надлежно за именовање тела за оцењивање усаглашености из области лифтова, надлежни инспектор, као и друга Именована тела могу на захтев, да добију примерак сертификата и техничке документације о извршеним испитивањима и прорачунима.

6. Инсталатер лифта мора да обавести Именовано тело о свим, па и најмањим изменама, које је извршио или планира да изврши на одобреном лифту, укључујући сва могућа проширења или измене која нису наведена у оригиналној техничкој документацији.

Именовано тело мора да испита измене и обавести подносиоца захтева да ли сертификат о прегледу типа остаје важећи.

7. Именовано тело мора да достави министарству надлежном за именовање тела за оцењивање усаглашености из области лифтова и надлежном инспектору, на њихов захтев, битне информације у вези са:

- издатим сертификатима о прегледу типа;
- повученим сертификатима о прегледу типа.

Именовано тело из става 1. ове тачке мора да достави другим Именованим телима битне информације у вези са сертификатима о прегледу типа које је повукао.

8. Инсталатер лифта мора да чува техничку документацију, примерке сертификата о прегледу типа и додатну документацију у периоду од десет година после израде последњег лифта у складу са репрезентативним модел лифтом.

Ако Именовано тело сматра да је то неопходно, то тело може да изда додатни сертификат о прегледу типа, поред оригиналног примерка о прегледу типа или да затражи од инсталатера лифта да поднесе нову пријаву за преглед типа.

ЗАВРШНА КОНТРОЛА

1. Завршна контрола је поступак оцењивања усаглашености којим инсталатер лифта који испуни услове из тачке 2. овог прилога обезбеђује и изјављује да лифт који се ставља на тржиште задовољава захтеве из овог правилника.

Инсталатер лифта ставља знак усаглашености у кабину сваког лифта и сачињава декларацију о усаглашености.

2. Инсталатер лифта предузима све потребне активности, односно радње или мере да обезбеди да се лифт стави на тржиште у складу са модел лифтом описаним у сертификату о прегледу типа и у складу са битним захтевима за заштиту здравља и безбедности који се на њега примењују.

3. Инсталатер лифта чува примерак декларације о усаглашености за лифт и примерак сертификата о завршној контроли лифта из тачке 6. овог прилога, десет година од дана када је тај лифт стављен на тржиште.

4. Именовано тело, по избору инсталатера лифта обавља завршну контролу лифта који треба да се стави на тржиште. Одговарајућа испитивања и провере који су дефинисани српским стандардом(има) из члана 8. овог правилника или на други начин дефинисани у складу са овим правилником, морају бити спроведени како би се обезбедила усаглашеност лифта са одговарајућим битним захтевима овог правилника.

Испитивања и провере из тачке 4. овог прилога које спроводи Именовано тело обухватају нарочито:

(1) испитивање документације да би се проверило да је лифт у складу са репрезентативним модел лифтом одобреним у складу са Прилогом 5 одељак Б;

(2) рад лифта, како празног тако и са максималним оптерећењем, да би се проверила исправност уградње и рад безбедносних уређаја (крајњи прекидачи, уређаји за забрављивање, итд.);

(3) рад лифта, како са максималним оптерећењем тако и празног, како би се обезбедило исправно функционисање безбедносних уређаја у случају прекида напајања;

(4) статичко испитивање са 125% номиналног оптерећења. Номинално оптерећење из подтачке (4) ове тачке јесте носивост која је наведена у тачки 5 Прилога 1. овог правилника.

После испитивања из ове тачке, Именовано тело проверава да ли је дошло до деформације или погоршања која могу нарушавати коришћење лифта.

5. Именовано тело мора да добије и следеће документе:

- главни пројекат целог лифта;
- цртеже и дијаграме потребне за завршну контролу, посебно дијаграме управљачког кола;
- примерак упутства из тачке 6.2. Прилога 1 овог правилника.

Именовано тело не може да захтева детаљније планове или прецизније информације од оних које су му дате, ако такви планови или информације нису потребне за потврђивање усаглашености лифта који ће се ставити на тржиште са модел лифтом описаним у сертификату о прегледу типа.

6. Ако лифт задовољава захтеве из овог правилника, Именовано тело ставља или налаже да се стави његов идентификациони број, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом, поред знака усаглашености у складу са Прилогом 3 овог правилника и сачињава сертификат о завршној контроли у коме се наводе спроведена испитивања и провере.

Именовано тело мора да попуни одговарајуће странице у књизи одржавања наведеној у тачки 6.2 Прилога 1 овог правилника.

Ако именовано тело одбије да изда сертификат о завршној контроли, оно мора навести разлоге за одбијање и препоручити начине на које се усаглашеност може постићи. Када инсталатер лифта поново поднесе пријаву за завршну контролу, подноси је истом Именованом телу.

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

1.1. Обезбеђивање квалитета безбедносних компоненти је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач безбедносне компоненте који задовољава услове из тачке 2. овог прилога обезбеђује и изјављује да је безбедносна компонента у складу са типом који је наведен у сертификату о прегледу типа и да задовољава захтеве из овог правилника који се односе на ту компоненту и обезбеђује и изјављује да безбедносна компонента омогућава да лифт у који је правилно уграђена задовољава захтеве из овог правилника.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник мора да стави знак усаглашености на сваку безбедносну компоненту и сачини декларацију о усаглашености. Уз знак усаглашености ставља се идентификациони број Именованог тела, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом, одговорног за спровођење поступка оцењивања усаглашености из овог прилога.

2. Произвођач мора да примени одобрен систем обезбеђивања квалитета за завршну контролу безбедносне компоненте и испитивања из тачке 3. овог прилога. Одобрени систем обезбеђивања квалитета је предмет провере-контроле из тачке 4. овог прилога.

3. Систем обезбеђивања квалитета

3.1. Произвођач безбедносне компоненте мора да преда пријаву за оцењивање усаглашености свог система обезбеђивања квалитета безбедносних компоненти Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи:

- све битне информације за предвиђену безбедносну компоненту;
- документацију о систему обезбеђивања квалитета;
- техничку документацију одобрених безбедносних компоненти и примерак сертификата о прегледу типа.

3.2. У оквиру система обезбеђивања квалитета, свака безбедносна компонента мора да буде прегледана и на одговарајући начин испитана у складу са одговарајућим српским стандардима из члана 8. овог правилника или се морају спровести одговарајућа испитивања како би се обезбедила усаглашеност са одговарајућим битним захтевима из овог правилника.

Сви елементи, захтеви и техничке спецификације усвојене од стране произвођача безбедносних компоненти морају да буду документовани на систематичан и уредан начин у облику писаних мера, поступака и упутстава. Ова документација система обезбеђивања квалитета мора да обезбеди опште разумевање програма квалитета, планова, упутстава и записа о њему.

Документација из става 2. ове тачке, мора да садржи одговарајући опис:

- (1) циљева квалитета;
- (2) организационе структуре, одговорности и овлашћења за руководство у погледу квалитета безбедносне компоненте;
- (3) прегледа и испитивања који ће бити спроведени после производње;
- (4) начина провере ефикасног функционисања система обезбеђивања квалитета;
- (5) записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд.

3.3. Именовано тело мора да оцени усаглашеност система обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога.

Ако су захтеви из тачке 3.2. овог прилога усаглашени са одговарајућим српским стандардом, претпоставља се да је и систем обезбеђивања квалитета усаглашен са тим захтевима.

Именовано тело, односно одговарајући тим из тог тела за оцену испуњености захтева из тачке 3.2 овог прилога, мора да има најмање једног члана са искуством у оцењивању предметне

технологије лифта. Поступак оцењивања усаглашености мора да укључи посету просторијама произвођача безбедносне компоненте.

После спроведене оцене усаглашености из ове тачке 3.3. Именовано тело доноси одговарајућу одлуку, која мора да буде образложена и доставља је произвођачу. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери-контроли и образложење одлуке.

3.4. Произвођач безбедносне компоненте, сачињава писмену изјаву којом се обавезује да ће испуњавати обавезе које проистичу из система обезбеђивања квалитета.

Произвођач безбедносне компоненте мора да обезбеди одржавање система обезбеђења квалитета на одговарајући и ефикасан начин.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник мора да обавештава Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета о свакој намери да изврши неку измену система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело мора да процени предложене измене и одлучи да ли измењени систем обезбеђивања квалитета и даље испуњава услове из тачке 3.2. овог прилога или је неопходно поновно оцењивање.

После процене предложених измена из става 4. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку, која мора да буде образложена и доставља је произвођачу. Уз одлуку се достављају закључци о провери-контроли.

4. Провера-контрола за коју је одговорно Именовано тело

4.1. Циљ провере-контроле је да се Именовано тело увери да произвођач безбедносне компоненте уредно испуњава обавезе које проистичу из одобреног система обезбеђивања квалитета.

4.2. Произвођач безбедносне компоненте мора, ради провере-контроле, да дозволи Именованом телу приступ местима за контролу, за испитивање и за складиштење безбедносних компоненти, као и да му обезбеди све потребне информације, а нарочито да му омогући приступ:

- документацији система обезбеђивања квалитета;
- техничкој документацији;
- записима о квалитету, као што су извештаји и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд.

Именовано тело мора да периодично врши провере-контроле одобреног система обезбеђивања квалитета како би се осигурало да произвођач безбедносних компоненти одржава и примењује систем обезбеђивања квалитета и о томе сачињава извештај. Извештај о провери-контроли се доставља произвођачу безбедносне компоненте.

Осим провере-контроле из тачке 4.3. овог прилога, Именовано тело може да врши ненајављене посете произвођачу безбедносне компоненте.

За време посета из става 1. ове тачке, Именовано тело може да, ако је потребно, спроведе испитивања или да обезбеди да се испитивања спроведу у циљу провере правилног функционисања система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело сачињава извештај о ненајављеној посети и доставља га произвођачу безбедносне компоненте, као и извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

5. Произвођач безбедносне компоненте мора, у периоду од десет година после произведене последње безбедносне компоненте, да стави на располагање надлежном органу:

- документацију из тачке 3.1. став 2. алинеја трећа овог прилога;
- документацију о изменама система обезбеђивања квалитета из тачке 3.4. став 3. овог прилога;
- одлуке и извештаје Именованог тела из тач. 3.3, 3.4, 4.3. и 4.4. овог прилога.

6. Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета или повукло одобрени систем обезбеђивања квалитета доставља другим Именованим телима све битне информације о томе.

ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

1. Потпуно обезбеђивање квалитета безбедносних компоненти је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач безбедносне компоненте, који задовољава услове из тачке 2. овог прилога, обезбеђује и изјављује да безбедносна компонента задовољава захтеве из овог правилника који се односе на ту компоненту, као и да безбедносна компонента која је правилно уграђена у лифт омогућава да лифт задовољи захтеве из овог правилника.

Произвођач или његов заступник мора да стави знак усаглашености на сваку безбедносну компоненту и да сачини декларацију о усаглашености. Уз знак усаглашености ставља се идентификациони број Именованог тела одговорног за поступак оцењивања усаглашености из овог прилога, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом.

2. Произвођач безбедносне компоненте мора да примени одобрен систем обезбеђивања квалитета за пројекат, производњу и завршну контролу безбедносне компоненте и испитивања из тачке 3. овог прилога. Одобрени систем обезбеђивања квалитета је предмет провере-контроле из тачке 4. овог прилога.

3. Систем обезбеђивања квалитета

3.1. Произвођач безбедносне компоненте мора да поднесе пријаву за оцењивање свог система обезбеђивања квалитета Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи:

- све битне информације о безбедносној компоненти;
- документацију о систему обезбеђивања квалитета.

3.2. Систем обезбеђивања квалитета мора да обезбеди усаглашеност безбедносне компоненте са захтевима из овог правилника који се односе на ту компоненту и омогући да лифт у који је та компонента правилно уграђена задовољи захтеве из овог правилника.

Сви елементи, захтеви и техничке спецификације усвојене од стране произвођача безбедносне компоненте морају да буду документовани на систематичан и уредан начин у облику писаних мера, процедура и упутстава.

Документација у вези са системом обезбеђивања квалитета мора да обезбеди опште разумевање политике квалитета и процедура као што су програми квалитета, планови, упутства и записи.

Документација из става 3. ове тачке мора нарочито, да садржи одговарајући опис:

- циљева квалитета и организационе структуре, одговорности и овлашћења за руководство у погледу пројектовања и квалитета безбедносне компоненте;
- техничких пројектних спецификација, укључујући српске стандарде из члана 9. овог правилника који ће бити примењени, а ако ти стандарди неће бити у потпуности примењени, средства која ће бити коришћена да се обезбеди да битни основни захтеви из овог правилника, који се односе на ту компоненту буду испуњени;
- технике управљања и верификације пројекта, процеса и систематских акција које ће се користити приликом пројектовања безбедносне компоненте;
- одговарајућих техника производње, контроле квалитета и обезбеђивања квалитета, процеса и систематске акције који ће се користити;

- прегледа и испитивања који ће бити спроведени пре, за време и после производње, као и учесталост којом ће се спроводити;

- записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд;

- средстава за праћење остварења захтеваног квалитета пројектовања производа и ефикасног функционисања система обезбеђивања квалитета.

3.3. Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава услове из члана 3.2 овог прилога.

Ако су захтеви из тачке 3.2 овог прилога усаглашени са одговарајућим српским стандардима, претпоставља се да је и систем обезбеђивања квалитета усаглашен са тим захтевима.

Именовано тело, односно одговарајући тим из тог тела за проверу-контролу мора да има најмање једног члана са искуством у оцењивању предметне технологије лифта. Поступак оцењивања усаглашености мора да укључи посету просторијама произвођача безбедносне компоненте.

После спроведеног оцењивања усаглашености из овог прилога, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку, која мора да буде образложена и доставља је произвођачу. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери-контроли и образложење одлуке.

3.4. Произвођач безбедносне компоненте, сачињава писмену изјаву којом се обавезује да ће испуњавати обавезе које проистичу из система обезбеђивања квалитета.

Произвођач безбедносне компоненте мора да обезбеди одржавање система обезбеђења квалитета на одговарајући и ефикасан начин.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник мора да обавештава Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета о свакој намери да изврши неку измену система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело мора да процени предложене измене и одлучи да ли измењени систем обезбеђивања квалитета и даље испуњава услове из тачке 3.2. овог прилога или је неопходно поновно оцењивање.

После процене из става 4. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку, која мора да буде образложена, и доставља је произвођачу. Уз одлуку се достављају закључци о провери-контроли.

4. Провера-контрола за коју је одговорно Именовано тело.

4.1. Циљ провере-контроле је да се Именовано тело увери да произвођач безбедносне компоненте уредно испуњава обавезе које проистичу из одобреног система обезбеђивања квалитета.

4.2. Произвођач безбедносне компоненте мора, ради провере-контроле, да дозволи Именованом телу приступ местима за контролу, за испитивање и за складиштење безбедносних компоненти, као и да му обезбеди све потребне информације, а нарочито да му омогући приступ:

- документацији система обезбеђивања квалитета;

- записима о квалитету предвиђеним у делу система квалитета који се односи на пројектовање, као што су резултати анализа, прорачуни, испитивања, итд;

- записима о квалитету предвиђеним у делу система обезбеђивања квалитета који се односи на производњу, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља итд.

4.3. Именовано тело мора да периодично врши провере-контроле како би се уверило да произвођач безбедносне компоненте примењује и одржава систем обезбеђивања квалитета и о томе сачињава извештај. Извештај о провери-контроли се доставља произвођачу безбедносне компоненте.

4.4. Осим провере-контрола из тачке 4.3 овог прилога, Именовано тело може да врши ненајављене посете произвођачу безбедносне компоненте.

За време посета из става 1. ове тачке, Именовано тело може да, ако је потребно, спроведе испитивања или да обезбеди да се испитивања спроведу у циљу провере правилног функционисања система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело сачињава извештај о ненајављеној посети и доставља га произвођачу

безбедносне компоненте, као и извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

5. Произвођач безбедносне компоненте мора, у периоду од десет година после израде последње безбедносне компоненте, да стави на располагање надлежном органу:

- документацију из тачке 3.1 став 2. алинеја 2) овог прилога;
- документацију о изменама система обезбеђивања квалитета из тачке 3.4 став 3. овог прилога;

- одлуке и извештаје Именованог тела из тач. 3.3, 3.4, 4.3 и 4.4 овог прилога.

Ако ни произвођач безбедносне компоненте ни његов заступник нису регистровани на територији Републике Србије, обавезу да техничку документацију стави на располагање надлежном органу преузима лице које ставља безбедносну компоненту на тржиште Републике Србије.

6. Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета или повукло одобрени систем обезбеђивања квалитета доставља другим Именованим телима све битне информације о томе.

ПОЈЕДИНАЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА ЛИФТА

1. Појединачна верификација лифта је поступак оцењивања усаглашености којим инсталатер лифта обезбеђује и изјављује да је лифт који се ставља на тржиште и за који је сачињена и издата исправа о усаглашености из тачке 4. овог прилога усаглашен са захтевима из овог правилника. Инсталатер лифта ставља знак усаглашености у кабину лифта и сачињава декларацију о усаглашености.

2. Инсталатер лифта подноси пријаву за појединачну верификацију лифта Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи:

- пословно име, односно име или назив, као и адресу седишта инсталатера лифта, као и адресу-локацију зграде или објекта где је лифт инсталиран.

Уз пријаву из става 1. ове тачке се доставља:

- писмена изјава да истапријава није поднета другом Именованом телу;
- техничка документација.

3. Циљ достављања техничке документације је да се омогући анализа усаглашености лифта са захтевима из овог правилника и разумевање пројекта, инсталирања и функционисања лифта.

Техничка документација мора да садржи:

- општи опис лифта;
- пројектне и производне цртеже и схеме;
- битне захтеве и примењена решења за њихово испуњење (нпр. српски стандарди из члана 8. овог правилника);
- резултате свих испитивања или прорачуна које је вршио или подуговорио инсталатер лифта;
- примерак упутства за употребу лифта;
- примерак сертификата о прегледу типа за коришћене безбедносне компоненте.

4. Именовано тело мора да испита техничку документацију и лифт и спроведе одговарајуће испитивање како је наведено у одговарајућем српском стандарду из члана 8. овог правилника или друго еквивалентно испитивање, ради потврђивања усаглашености лифта са одговарајућим битним захтевима из овог правилника.

Ако лифт задовољава захтеве из овог правилника, Именовано тело ставља или обезбеђује да се стави идентификациони број, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом и сачињава сертификат о усаглашености у коме се наводе спроведена испитивања.

Именовано тело мора да испуни одговарајуће странице у књизи одржавања из тачке 6.2 Прилога 1 овог правилника.

Ако Именовано тело одбије да изда сертификат о усаглашености мора навести разлоге за одбијање и препоручити начине на које се усаглашеност може постићи. Када инсталатер лифта поново поднесе пријаву за појединачну верификацију ту пријаву подноси истом Именованом телу.

5. Инсталатер лифта чува техничку документацију и сертификат о усаглашености у периоду од десет година од датума стављања лифта на тржиште.

УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ И НАДГЛЕДАНОГ ИСПИТИВАЊА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ У НАСУМИЧНИМ ИНТЕРВАЛИМА

1. Усаглашеност са типом је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач безбедносне компоненте или његов заступник обезбеђује и изјављује да је безбедносна компонента усаглашена са типом описаним у сертификату о прегледу типа и да испуњава захтеве из овог правилника који се односе на ту компоненту, као и да омогућава да лифт у који је правилно уграђена задовољава битне захтеве за заштиту здравља и безбедности из овог правилника.

Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник ставља знак усаглашености на сваку безбедносну компоненту и сачињава декларацију о усаглашености.

2. Произвођач безбедносне компоненте предузима све неопходне мере да осигура да производни процес обезбеди усаглашеност произведене безбедносне компоненте са типом описаним у сертификату о испитивању типа и са захтевима из овог правилника који се односе на ту компоненту.

3. Произвођач безбедносне компоненте или његов заступник чува примерак декларације о усаглашености у периоду од десет година после произведене последње безбедносне компоненте.

Ако ни произвођач безбедносне компоненте ни његов заступник нису регистровани на територији Републике Србије, обавезу да техничку документацију стави на располагање надлежном органу преузима лице које ставља безбедносну компоненту на тржиште Републике Србије.

4. Именовано тело, изабрано од стране произвођача безбедносне компоненте, мора да спроведе или да обезбеди да се врше провере безбедносних компоненти у насумичним интервалима. Одговарајући узорак готових безбедносних компоненти, узетих на лицу места од стране Именованог тела, мора бити прегледан и морају се обавити одговарајућа испитивања како је то наведено у одговарајућем српском стандарду из члана 8. овог правилника или се морају обавити друга еквивалентна испитивања ради провере усаглашености производње са одговарајућим захтевима из овог правилника. Ако се током провера утврди да једна или више безбедносних компоненти нису усаглашене, Именовано тело мора да предузме одговарајуће мере.

Приликом провере безбедносних компоненти, проверавају се карактеристике које се дефинишу међусобним споразумом свих Именованих тела која спроводе поступак оцењивања усаглашености из овог прилога, при чему се узимају у обзир основне карактеристике безбедносних компоненти наведених у Прилогу 4 овог правилника.

Произвођач безбедносне компоненте ставља на ту компоненту, у току процеса производње, идентификациони број Именованог тела, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом, самостално или на основу упутства тог тела, али увек под одговорношћу тог тела током процеса производње.

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ

1. Обезбеђивање квалитета за лифтове је поступак оцењивања усаглашености у коме инсталатер лифта, који задовољава захтеве из тачке 2. овог прилога, обезбеђује и изјављује да је инсталирани лифт у складу са типом који је описан у сертификату о испитивању типа и да задовољава захтеве из овог правилника који се односе на тај лифт.

Инсталатер лифта ставља знак усаглашености на сваки лифт и сачињава декларацију о усаглашености. Уз знак усаглашености ставља се идентификациони број Именованог тела, одговорног за проверу-контролу из тачке 4. овог прилога, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом.

2. Инсталатер лифта мора да примени одобрен систем обезбеђивања квалитета за завршну контролу лифта и испитивања из тачке 3. овог прилога. Одобрени систем обезбеђивања квалитета је предмет провере-контроле из тачке 4. овог прилога.

3. Систем обезбеђивања квалитета

3.1. Инсталатер лифта мора да преда пријаву за оцењивање свог система обезбеђивања квалитета лифта Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи све битне информације за предвиђене лифтове.

Уз пријаву из става 1. ове тачке доставља се:

- документација о систему обезбеђивања квалитета;
- техничка документација одобрених лифтова и примерак сертификата о прегледу типа.

3.2. У оквиру система обезбеђивања квалитета, сваки лифт мора да буде испитан у складу са одговарајућим српским стандардима из члана 8. овог правилника или се морају спровести друга еквивалентна испитивања како би се обезбедила усаглашеност са одговарајућим битним захтевима из овог правилника.

Сви елементи, захтеви и техничке спецификације усвојени од стране инсталатера лифта морају да буду документовани на систематичан и уредан начин у облику писаних мера, поступака и упутстава. Документација о систему обезбеђивања квалитета мора да обезбеди опште разумевање програма квалитета, планова, упутстава и записа о квалитету.

Документација из става 2. ове тачке мора нарочито да садржи одговарајући опис:

- (1) циљева квалитета;
- (2) и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд. организационе структуре, одговорности и овлашћења руководства у погледу квалитета лифта;
- (3) прегледа и испитивања који ће бити спроведени пре стављања на тржиште, укључујући, најмање, испитивања из тачке 4. подтачка (2) Прилога 6 овог правилника;
- (4) начина провере ефикасног функционисања система обезбеђивања квалитета;
- (5) записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању

3.3. Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога.

Ако су захтеви из тачке 3.2. овог прилога усаглашени са одговарајућим српским стандардима, претпоставља се да је и систем обезбеђивања квалитета усаглашен са тим захтевима.

Именовано тело, односно одговарајући тим из тог тела за проверу- контролу испуњености захтева из тачке 3.2. овог прилога мора да има најмање једног члана са искуством у оцењивању предметне технологије лифта. Поступак оцењивања усаглашености мора да укључи и посету просторијама инсталатера лифта, као и посету згради или објекту (месту) уградње лифта.

После извршене провере-контроле (спроведеног оцењивања усаглашености) из става 3. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању усаглашености, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери-контроли и образложење одлуке.

3.4. Инсталатер лифта сачињава писмену изјаву којом се обавезује да ће испуњавати обавезе које проистичу из система обезбеђивања квалитета.

Инсталатер лифта мора да обезбеди одржавање система обезбеђења квалитета на одговарајући и ефикасан начин.

Инсталатер лифта мора да обавештава Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета о свакој намери да изврши неку измену система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело мора да процени предложене измене и одлучи да ли измењени систем обезбеђивања квалитета и даље испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога или је неопходно поновно оцењивање.

После процене из става 4. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о провери-контроли.

4. Провера-контрола за коју је одговорно Именовано тело

4.1. Циљ провере-контроле је да се Именовано тело увери да инсталатер лифта уредно испуњава обавезе које проистичу из одобреног система обезбеђивања квалитета.

4.2. Инсталатер лифта мора да, ради провере-контроле, дозволи Именованом телу приступ местима за контролу и испитивање, као и да му обезбеди све потребне информације, а нарочито да му омогући приступ:

- документацији о систему обезбеђивања квалитета;
- техничкој документацији;
- записима о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд.

4.3. Именовано тело мора да периодично врши провере-контроле како би се уверило да инсталатер лифта одржава и примењује систем обезбеђивања квалитета и о томе сачињава извештај. Извештај о провери-контроли се доставља инсталатеру лифта.

4.4. Осим провера-контрола из тачке 4.3. овог прилога, Именовано тело може да врши ненајављене посете местима за инсталацију лифта.

За време посета из става 1. ове тачке Именовано тело може да, ако је потребно, спроведе испитивања или да обезбеди да се испитивања спроведу у циљу провере правилног функционисања система обезбеђивања квалитета, као и правилног функционисања лифта.

Именовано тело сачињава извештај о ненајављеној посети и доставља га инсталатеру лифта, као и извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

5. Инсталатер лифта мора, у периоду од десет година после израде последњег лифта, да стави на располагање надлежном органу:

- документацију из тачке 3.1 став 3. овог прилога;
- документацију о изменама система обезбеђивања квалитета из тачке 3.4 став 3. овог прилога;
- одлуке и извештаје од Именованог тела из тач. 3.3, 3.4, 4.3 и 4.4 овог прилога.

6. Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета или повукло одобрени систем обезбеђивања квалитета доставља другим Именованим телима све битне информације о томе.

ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ

1. Потпуно обезбеђивање квалитета је поступак оцењивања усаглашености којим инсталатер лифта, који испуњава услове из тачке 2. овог прилога, обезбеђује и изјављује да лифт задовољава захтеве из овог правилника које се односе на тај лифт.

Инсталатер лифта ставља знак усаглашености на сваки лифт и сачињава декларацију о усаглашености. Уз знак усаглашености ставља се идентификациони број Именованог тела, одговорног за спровођење оцењивања усаглашености из овог прилога, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом.

2. Инсталатер лифта мора да примени одобрен систем обезбеђивања квалитета за пројектовање, производњу, склапање, инсталирање и завршну контролу лифта и испитивање из тачке 3. овог прилога. Одобрени систем обезбеђивања квалитета је предмет провере-контроле из тачке 4. овог прилога.

3. Систем обезбеђивања квалитета

3.1. Инсталатер лифта мора да поднесе пријаву за оцењивање свог система обезбеђивања квалитета Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи све битне информације о лифтовима, а посебно информације које доприносе разумевању односа између конструкције и функционисања лифта и омогућавају оцењивање усаглашености са захтевима из овог правилника.

Уз пријаву из става 1. ове тачке, доставља се документација о систему обезбеђивања квалитета.

3.2. Систем обезбеђивања квалитета мора да обезбеди усаглашеност лифта са захтевима из овог правилника који се односе на тај лифт.

Сви елементи, захтеви и техничке спецификације усвојени од стране инсталатера лифта морају да буду документовани на систематичан и уредан начин у облику писаних мера, процедура и упутстава. Документација у вези са системом обезбеђивања квалитета мора да обезбеди опште разумевање процедура као што су програми, планови, упутства и записи о квалитету.

Документација из става 2. ове тачке, мора, нарочито, да садржи одговарајући опис:

- циљева квалитета и организационе структуре, одговорности и овлашћења менаџмента у погледу пројектовања и квалитета лифтова;
- техничких пројектних спецификација, укључујући српске стандарде из члана 8. овог правилника који ће бити примењени, а ако ти стандарди неће бити у потпуности
- примењени, средства која ће бити коришћена да се обезбеди да захтеви из овог правилника који се односе на лифтове буду испуњени;
- техника управљања и верификације пројекта, процеса и систематских акција које ће се користити приликом пројектовања лифтова;
- прегледа и испитивања који ће бити спроведени при пријему материјала, компоненти и подсклопова;
- одговарајућих техника склапања, уградње и контроле квалитета, процеса и редовних активности акција које ће се користити;
- прегледа и испитивања који ће бити спроведени пре (контрола услова уградње, возно окно, просторија са машинским командама, итд), за време и после инсталације (укључујући, најмање, испитивања из тачке 4. став 2. Прилога 6 овог правилника);
- записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља итд.;
- средстава за праћење остварења захтеваног квалитета пројектовања и инсталирања и ефикасног функционисања система обезбеђивања квалитета.

3.3. Контрола пројектовања

Када пројекат није у потпуности усклађен са српским стандардима из члана 8. овог правилника, Именовано тело мора да утврди да ли је пројекат у складу са одредбама овог правилника и ако јесте, изда инсталатеру сертификат о прегледу пројекта, наводећи ограничења валидности сертификата и дајући податке потребне за идентификацију одобреног пројекта.

3.4. Оцењивање система обезбеђивања квалитета

Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога.

Ако су захтеви из тачке 3.2. овог прилога, усаглашени са одговарајућим српским стандардима, претпоставља се да је и систем обезбеђивања квалитета усаглашен са тим захтевима.

Именовано тело, односно одговарајући тим из тог тела за проверу- контролу испуњености захтева из тачке 3.2. овог прилога мора да има најмање једног члана са искуством у процени предметне технологије лифта. Поступак оцењивања усаглашености мора да укључи и посету просторијама инсталатера лифта, као и посету објекту односно месту уградње лифта.

После извршене провере-контроле (спроведеног оцењивања усаглашености) из става 3. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању усаглашености, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери-контроли.

3.5. Инсталатер лифта сачињава писмену изјаву којом се обавезује да ће испуњавати обавезе које проистичу из система обезбеђивања квалитета.

Инсталатер лифта мора да обезбеди одржавање система обезбеђења квалитета на одговарајући и ефикасан начин.

Инсталатер лифта мора да обавештава Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета о свакој намери да изврши неку измену система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело мора да процени предложене измене и одлучи да ли измењени систем обезбеђивања квалитета и даље испуњава захтеве из тачке 3.2. или је неопходно поновно оцењивање.

После процене из става 8. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о провери-контроли.

4. Провера-контрола за коју је одговорно Именовано тело

4.1 Циљ провере-контроле је да се Именовано тело увери да инсталатер лифта уредно испуњава обавезе које проистичу из одобреног система обезбеђивања квалитета.

4.2 Инсталатер лифта мора да, ради провере-контроле, дозволи Именованом телу приступ местима за пројектовање, производњу, склапање, инсталирање прегледање и складиштење, као и да му обезбеди све потребне информације, а нарочито да му омогући приступ:

- документацији система обезбеђивања квалитета;

- записима о квалитету предвиђеним у делу система обезбеђивања квалитета који се односи на пројектовање, као што су резултати анализа, прорачуна, испитивања, итд.;

- записима о квалитету предвиђеним у делу система обезбеђивања квалитета који се односе на набавку и уградњу, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља итд.

4.3 Именовано тело мора да периодично врши провере-контроле како би се уверило да инсталатер лифта примењује и одржава систем обезбеђивања квалитета и о томе сачињава извештај. Извештај о провери-контроли се доставља инсталатеру лифта.

4.4 Осим провере-контрола из тачке 4.3. овог прилога, Именовано тело може да врши ненајављене посете инсталатеру лифта.

За време посета из става 1. ове тачке, Именовано тело може да, ако је потребно, спроведе испитивања или да обезбеди да се испитивања спроведу у циљу провере правилног функционисања система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело сачињава извештај о ненајављеној посети и доставља га инсталатеру лифта, као и извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

5. Инсталатер лифта мора, у периоду од десет година после израде последњег лифта, да стави на располагање надлежном органу:

- документацију из тачке 3.1 став 3. овог прилога;

- измене из тачке 3.5 став 3. овог прилога;

- одлуке и извештаје од Именованог тела из тачке 3.3, 3.4, 3.5, 4.3 и 4.4 овог прилога. Када инсталатер лифта није регистрован у Републици Србији обавезе из става 1. ове тачке преузима Именовано тело.

6. Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета или повукло одобрени систем обезбеђивања квалитета доставља другим Именованим телима све битне информације о томе.

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДЊЕ

1. Обезбеђивање квалитета производње је поступак оцењивања усаглашености којим инсталатер лифта, који испуњава услове из тачке 2. овог прилога обезбеђује и изјављује да лифт задовољава захтеве из овог правилника који се односе на тај лифт.

Инсталатер лифта ставља знак усаглашености на сваки лифт и сачињава декларацију о усаглашености. Уз знак усаглашености ставља се идентификациони број Именованог тела, одговорног за оцењивање усаглашености из овог прилога, односно његов јединствени регистарски број из одговарајућег регистра који се води у складу са посебним прописом.

2. Инсталатер лифта мора да примени одобрени систем обезбеђивања квалитета за производњу, монтажу, завршну контролу лифта и испитивања из тачке 3. овог прилога. Одобрени систем обезбеђивања квалитета је предмет провере-контроле из тачке 4. овог прилога.

3. Систем обезбеђивања квалитета

3.1. Инсталатер лифта мора да поднесе пријаву за оцењивање свог система обезбеђивања квалитета Именованом телу по свом избору.

Пријава из става 1. ове тачке садржи све битне информације за лифтове.

Уз пријаву из става 1. ове тачке доставља се:

- документација о систему обезбеђивања квалитета;
- техничка документација одобреног типа и примерак сертификата о прегледу типа.

3.2. Систем обезбеђивања квалитета мора да обезбеди усаглашеност лифта са захтевима из овог правилника који се односе на тај лифт.

Сви елементи, захтеви и техничке спецификације усвојени од стране инсталатера лифта морају да буду документовани на систематичан и уредан начин у облику писаних мера, поступака и упутстава. Документација о систему обезбеђења квалитета мора да обезбеди опште разумевање програма, планова, упутстава за постизање квалитета и записа о квалитету.

Документација из става 2. ове тачке, мора нарочито, да садржи одговарајући опис:

- циљева квалитета и организационе структуре, одговорности и овлашћења за руководство у погледу квалитета лифтова;
- технике производње, контроле квалитета и обезбеђивања квалитета, процесе и систематске акције који ће се користити;
- прегледа и испитивања који ће бити спроведени пре, за време и после инсталирања (укључујући најмање испитивања из тачке 4. став 2) Прилога 6 овог правилника;
- записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља итд.;
- средстава за праћење остварења захтеваног квалитета лифта и ефикасног функционисања система обезбеђивања квалитета.

3.3. Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2 овог прилога.

Ако су захтеви из тачке 3.2 овог прилога усаглашени са одговарајућим српским стандардима, претпоставља се да је и систем обезбеђивања квалитета усаглашен са тим захтевима.

Именовано тело, односно одговарајући тим из тог тела за проверу- контролу испуњености захтева из тачке 3.2 овог прилога мора да има најмање једног члана са искуством у процени предметне технологије лифта. Поступак оцењивања усаглашености мора да укључи и посету просторијама инсталатера лифта.

После извршене провере-контроле (спроведеног оцењивања усаглашености) из става 3. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању усаглашености, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери-контроли.

3.4. Инсталатер лифта сачињава писмену изјаву којом се обавезује да ће испуњавати обавезе које проистичу из система обезбеђивања квалитета.

Инсталатер лифта мора да обезбеди одржавање система обезбеђења квалитета на одговарајући и ефикасан начин.

Инсталатер лифта мора да обавештава Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета о свакој намери да изврши неке измене система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело мора да процени предложене измене и одлучи да ли измењени систем обезбеђивања квалитета и даље испуњава услове из тачке 3.2 овог прилога или је неопходно поновно оцењивање.

После процене из става 4. ове тачке, Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о провери-контроли.

4. Провера-контрола за коју је одговорно Именовано тело

4.1. Циљ провере-контроле је да се Именовано тело увери да инсталатер лифта у потпуности испуњава обавезе које проистичу из одобреног система обезбеђивања квалитета.

4.2 Инсталатер лифта мора да, ради провере-контроле, дозволи Именованом телу приступ местима за производњу, преглед, склапање, инсталирање, испитивање и складиштење, као и да му обезбеди све потребне информације, а нарочито да му омогући приступ :

- документацији о систему обезбеђивања квалитета;
- записима о квалитету, као што су извештаји о контролисању и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о квалификацијама укљученог особља, итд.

4.3. Именовано тело мора да периодично врши провере-контроле како би се уверило да инсталатер лифта примењује и одржава систем обезбеђивања квалитета и о томе сачињава извештај. Извештај о провери-контроли се доставља инсталатеру лифта.

4.4. Осим провере-контрола из тачке 4.3 овог прилога Именовано тело може да врши ненајављене посете инсталатеру.

За време посета из става 1. ове тачке, Именовано тело може да, ако је потребно, спроведе испитивања или да обезбеди да се испитивања спроведу у циљу провере правилног функционисања система обезбеђивања квалитета.

Именовано тело сачињава извештај о ненајављеној посети и доставља га инсталатеру лифта, као и извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

5. Инсталатер лифта мора, у периоду од десет година после израде последњег лифта, да стави на располагање надлежном органу:

- документацију из тачке 3.1 став 3. овог прилога;
- измене из тачке 3.4 став 3. овог прилога;
- одлуке и извештаје Именованог тела из тачке 3.3, 3.4, 4.3 и 4.4 овог прилога.

6. Именовано тело које је одобрило систем обезбеђивања квалитета или повукло одобрени систем обезбеђивања квалитета доставља другим Именованим телима све битне информације о томе.

ЗАХТЕВИ КОЈЕ МОРА ДА ИСПУНИ ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ДА БИ БИЛО ИМЕНОВАНО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Тело за оцењивање усаглашености, његов директор, односно чланови извршног одбора директора или чланови управног одбора тог тела, као и особље одговорно за оцењивање усаглашености, проверу-контролу, односно преглед лифта и безбедносних компоненти (у даљем тексту: особље) не смеју да буду пројектант, градитељ, добављач или произвођач безбедносних компоненти или инсталатер лифтова који су предмет оцењивања усаглашености, односно провере-контроле или прегледа лифта, нити заступник било које од ових страна. Они не могу да се укључе, било директно или као овлашћени представници, у пројектовање, изградњу, маркетинг или одржавање безбедносних компоненти или инсталирање лифта. Ово не искључује могућност размене техничких информација између произвођача безбедносних компоненти или инсталатера лифта и надлежних органа.

2. Тело за оцењивање усаглашености и његово особље треба да врше оцењивање усаглашености са највишим степеном професионалног интегритета и техничке способности и не смеју бити под притиском нити изложени подстицајима, посебно финансијским, који би могли да утичу на њихове одлуке или резултате контроле, посебно од стране лица или групе лица која имају интерес у погледу резултата оцењивања усаглашености.

3. Тело за оцењивање усаглашености мора да има на располагању особље и објекте потребне да исправно обавља техничке и административне послове у вези са оцењивањем усаглашености и мора да има приступ опреми потребној за одређене поступке оцењивања усаглашености, односно прегледа лифта и безбедносних компоненти.

4. Особље одговорно за оцењивање усаглашености, односно проверу-контролу или преглед лифта, мора да има:

- одговарајућу техничку и стручну обуку;
- задовољавајуће познавање услова за испитивања које обавља и одговарајуће искуство у таквом испитивању;
- способност да саставља уверења, евиденције и извештаје потребне за потврду обављених испитивања.

5. Непристрасност особља које спроводи оцењивање усаглашености, односно проверу-контролу или преглед лифта и безбедносних компоненти, мора да буде загарантована. Њихова накнада не сме да зависи од броја спроведених испитивања, односно провера-контрола или прегледа лифтова и безбедносних компоненти или њихових резултата.

6. Тело за оцењивање усаглашености мора да има закључен уговор о осигурању од одговорности за штету.

7. Особље тела за оцењивање усаглашености дужно је да чува као пословну тајну све информације које добије приликом обављања послова оцењивања усаглашености, односно провере-контроле или прегледа лифта у складу са својим општим актом о пословној тајни, овим правилником и другим прописима.